

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
July 9, 1996

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPA - JULY 9, 1996

Nr. 132

Seimui pateiktas įstatymo projektas dėl „Lietuvos nafta“ įmonės steigimo

Vilnius, liepos 3 d. (AGEP) – Lietuvos Seimas LDDP frakcijos balsais trečiadienį pritarė prašymui teikti Seimui svarstyti įstatymo projektą dėl akcinės bendrovės „Lietuvos nafta“ steigimo. Įstatymo projektas bus nagrinėjamas skubos tvarka.

Ekonomikos ir Energetikos ministerijų parengtame įstatymo projekte numatyta įkurti bendrovę „Lietuvos nafta“, kurią įeityt keturios didžiausios šalies naftos kompanijos: „Būtingės nafta“, „Mažeikių nafta“, „Lietuvos kuras“ ir „Biržų naftotiekis“.

Pirmuosius trejus bendrovės veiklos metus valstybės kapitalas joje būtų ne mažesnis nei 51%, o vėliau – ne mažesnis, nei 34%. Būsimasis įstatymas taip pat numato, kad įmonėje dalyvaujančios užsienio bendrovės turi užtikrinti naftos importo ir eksporto per Būtingės terminalą garantijas, garantuoti kreditus ir Lietuvos naftos ūkio imonių plėtrai ir rekonstrukcijai, pateikti naftos žaliavų, savo kaina ir kokybe galinčių konkuruoti su tarptau-

tine Rotterdamo naftos biržoje perkamos naftos žaliavos kaina.

Mažinant darbuotojų skaičių, skiriant ir atleidžiant įmonės valdybos ir stebėtojų tarybos pirmininką, Lietuvos valstybei turi būti palikta veto teisė.

Lietuvos energetikos ministras Saulius Kutas, pateikdamas projektą, sakė, kad įkūrus naftos įmonę, Lietuvos ūkis taptų patrauklesnis investuotojams, be to, tai paspartintų Būtingės naftos terminalo statybą.

Įstatymo pateikimui pasipriešino Seimo dešiniojos frakcijos. Jų nuomone, strateginių Lietuvos ūkio objektų negalima atiduoti į užsienio kompanijų ar tam tikrų grupuočių rankas.

Konservatorių frakcijos narys Gediminas Vagnorius pavadino projektą „įstatymu dėl turto grobimo“. Pasak jo, projektas numato brangiausius valstybės objektus atiduoti į atskirų asmenų rankas. Vagnorius užtikrino, jog konservatoriai imsis „visų imanomų konstitucinių priemonių, kad valstybės turto grobimas, prisidengiant įstatymais, būtų sustabdytas“.

Konservatoriai žada atkalbėti premjerą nuo energetikos objektų privatizavimo

Vilnius, liepos 5 d. (AGEP) – Seimo konservatorių frakcija ketina į artimiausią savo posėdį, skirtą energetikos objektų privatizavimo klausimams, pakviesti premjerą Mindaugą Stankevičių ir Seimo pirmininką Česlovą Juršėną. Liepos 4 d. vykusiam konservatorių valdybos posėdyje buvo svarstyta, kaip reikėtų stabdyti LDDP vyriausybės ir Seimo daugumos bandomą prarasti energetikos objektų išgrobimą.

Šią savaitę Seimas skubos tvarka pradėjo svarstyti įstatymų projektus dėl akcinės bend-

rovės „Lietuvos nafta“ steigimo ir neprivatizuojamų objektų sąrašo pakeitimo.

Konservatorių nuomone, tokiais sprendimais LDDP globaliai slauksniais leidžiama neteisėtai privatizuoti (arba „privatizuoti“) vertingiausius objektus Lietuvoje, sudaromos sąlygos, kad energetikos įmonės pakliūtų į tokių grupuočių rankas, kurios galės diktuoti savo valią visai Lietuvai. Opozicijos nuomone, šiuo Lietuvai pražūtinu sprendimu priėmimas gali turėti labai sunkių pasekmių.

Norvegias stebisi Lietuvoje kilusiu triukšmu dėl V. Landsbergio fondo

Vilnius, liepos 5 d. (AGEP) – Norvegijos parlamento narys Ingvold Godal stebisi Lietuvoje kilusiu triukšmu dėl Vytauto Landsbergio fondo ir Norvegijos Taikos premijos paskyrimo. Norvegų parlamentaras teigia, kad V. Landsbergiui buvo suteikti igaliojimai savo nuožūria panaudoti šios premijos lėšas.

Penktadienį spaudos konferencijoje I. Godal pranešė kalbėjis su Norvegijos Tarptautinių komitetu, kuris rinko lėšas Norvegijos Taikos premijai, 1991 metais išeitai Vytautui Landsbergiui. „Šis komitetas neturi jokių pretenzijų buvusiam Lietuvos parlamento vadovui dėl fondo lėšų panaudojimo“, sakė I. Godal.

Spaudos konferencijoje opozicijos atstovė spaudai Rasa Rastauskienė priminė, kad 1991 m. spalio 2 d. Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakymu buvo patvirtinti V. Landsbergio fondo nuostatai. Šis fondas buvo įkurtas, panaudojant Norvegijos Taikos premiją. Jo pagrindinis tikslas – remti neigalius vaikus, jų integravimą į visuomenę bei jaunųjų menininkų studijas

užsienyje. „Fondas nuolat papildomas kitomis lėšomis – savanoriškais įnašais, V. Landsbergio surengtų koncertų užsienyje honorarais“, sakė R. Rastauskienė.

I. Godal teigė, kad Norvegijos Taikos premija 1991 m. buvo įteikta lietuvių tautai, remiant jos kovą už nepriklausomybę. „Suprantama, kad premija buvo įteikta aukščiausiajam Lietuvos pareigūnui, taigi, V. Landsbergiui. Todėl jam ir buvo suteikti igaliojimai tvarkyti gautas lėšas“, kalbėjo Norvegijos parlamento narys.

Šiuo metu kilęs skandalas dėl premijos įteikimo ir jos lėšų panaudojimo norvegui parlamentarui primena 1991 metus, kai buvo daugybė jėgų, kovojusių su Lietuvos nepriklausomybės siekiais.

Liepos 3 d. Lietuvos Seimas nusprendė iš įvairių frakcijų atstovų sudaryti komisiją, kuri tirs faktus, paskelbtus birželio 25-osios „Dienos“ laikraščio straipsnyje dėl Norvegijos Taikos premijos paskyrimo ir panaudojimo, taip pat dėl V. Landsbergio fondo įsteigimo.

Birželio 22 d. Kaune buvo paminėtos Birželio sukilimo 55-osios metinės. Po Mišių už mirusius Šv. Arkangelo Mykolo (Iguos) bažnyčioje, dalyvių eiseną nurygiavo į Ramybės parką, prie paminklo „Žuvome už Tėvynę“ (nuotraukoje). Čia įvykusiame sukilime žygdarbių paminėjimui vadovavo Sukilėlių Sąjungos Kauno apygardos tarybos pirmininkas DamiJonas RiuKa. Minėjime kalbėjo sukilimo pradžioje suimtas Lietuvos Atsargos Karininkų Sąjungos pirmininkas Juozas Endersis: „Atėjome nusilenkti tiems, kurie prieš 55 metus pakėlė ginklą prieš okupantus“. Anot jo, to meto sukilimas prisidėjo prie to, kad Lietuva vėl turi savo nepriklausomą valstybę. Bet jis apgailestavo, kad minėjime beveik nedalyvavo jaunimo iš aukštųjų mokyklų. Minėjime kalbėjęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Bronius Nainys pažymėjo, kad svarbiausias sukilimo momentas: Laikinosios vyriausybės sudarymas.

Nuotr. E. Katino „Kauno dienoje“

Populiariausi – Krikščionys demokratai ir konservatoriai

Vilnius, liepos 2 d. (AGEP) – Visą laiką šiemet smukęs, valdanciosios Lietuvos Demokratinės Darbo partijos populiarumas birželio mėnesį netikėtai padidėjo. Kaip ir metų pradžioje, ši partija populiariausiųjų sąrašą grįžo į trečią vietą. Padidėjus krikščionių demokratų populiarumui, jie grįžo į pirmąją vietą, aplenkę konservatorius.

Tai rodo viešosios nuomonės tyrimas, kurį kas mėnesį at-

lieka bendra Lietuvos ir Didžiosios Britanijos įmonė „Baltijos tyrimai“. Atsakoma pagal pateiktą partijų sąrašą.

Dabar penkios partijos proporciniuose rinkimuose galėtų įveikti naujai nustatytą 5% visų rinkėjų balsų ribą, kuri duotų vietą Seime. Kaip žinoma, pusė Lietuvos Seimo renkama proporciniu būdu, kitą pusę – vienmandatėse rinkimų apygardose.

Jei birželio viduryje būtų vykę Seimo rinkimai, Lietuvos žmonių būtų balsavę taip: Krikščionių demokratų partija būtų surinkusi 11.9% balsų (tai 1.4 taško daugiau, nei gegužės mėnesį). Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) partija būtų surinkusi 10.4% (0.7 taško mažiau, nei gegužės mėnesį).

LDDP – 7.9% balsų (2.7 taškais pakilus, palyginus su gegužiu), Centro Sąjunga – 7.4% (pakilus 0.7 taškais nuo gegužės), Mūsų Partija – 5.3% (nukritus 0.6 taško), Socialdemokratų Partija – 4.2% (nukritus 0.2 taško).

Demokratų partija būtų surinkus 2.1% balsų (pakilus 1.6 taškais nuo gegužės mėnesio), o Valstiečių partija – 2.0% – tą patį, ką gegužės mėnesį. Jaunoji Lietuva, Liberalų Sąjunga ir Lenkų Sąjungos Rinkimų Akcija būtų surinkusios 1.7%, 1.6% ir 1.3% balsų. Kitos partijos surinko mažiau, kaip 1% apklaušiamųjų žmonių balsų.

Palyginus su gegužės mėnesiu, 5.2 taškais nukrito procentas tų, kurie iš viso nebalsuotų – tokių pasisakė 15.2%. Pusė taško pakilo procentas tų, kurie pasisakė neturi nuomonės; jų buvo 27.4% apklaušiamųjų.

Apklaušius duomenis paskelbė laikraštis „Respublika“.

Oras Lietuvoje

Vilnius, liepos 4 d. (AGEP) – Lietuvoje nuo Joninių pagėdės oras nenori pasitaistyti. Dažnai lyja, diena temperatūra nepakyla aukščiau 20 laipsnių Celsijaus (68 F), naktį būna apie 10-12 C (50-54 F). Atšalo ežerų vanduo. Baltijos jūroje vanduo tik 14 C (57 F), poilsiautojų pajūrio kurortuose nedaug.

Paskirtas laikinasis prezidento atstovas spaudai

Vilnius, liepos 1 d. (AGEP) – Informaciją reikia skleisti, kad ji pasiektų kuo platesnius visuomenės sluoksnius, sako prezidento patarėjas Rimgaudas Geleževičius, nuo liepos 1 d. dirbantis laikinuoju prezidento atstovu spaudai. Jis patvirtino, kad nuo šios savaitės pradėjusi atstogauti prezidento atstovė spaudai Lidiija Šabajevaitė į šias pareigas nebegrįš.

Docentė L. Šabajevaitė dirbo prezidento atstove spaudai nuo pernai rugsėjo. Iki jos prezidento Algirdo Brazauskio tarpininkas su spauda buvo dabartinis Lietuvos televizijos naujienų direktorės vadovas Nerijus Malukevičius.

R. Geleževičius sakė ketinąs skleisti kuo daugiau informacijos apie prezidentūros darbą, nes prezidentūra, jo nuomone, iki šiol užėmė per mažai vietos pagrindiniame Lietuvos informacijos srute.

Centro Sąjunga paskelbė Seimo rinkimų sąrašą

Vilnius, liepos 1 d. (Elta) – Lietuvos Centro Sąjungos Taryba pritarė abėcėliniam šios politinės organizacijos rinkimų sąrašui. Tarybos posėdis vyko šeštadienį Vilniuje. Abėcėliniame sąrašą yra 102 asmenys. Tarp jų – Centro Sąjungos tarybos pirmininkas Romualdas Ozolas, Valdybos pirmininkas Egidijus Bičkauskas, buvęs Vilniaus miesto meras Arūnas Grumadas, ekonomistas profesorius Kestutis Glaveckas. Posėdis taip pat pranešta, kad rugpjūčio 24 dienomis prie Trakų ežerų LCS surengs „Sąjungos šeimų stovyklą“.

Joje dalyvaus apie 600 žmonių. Rugpjūčio 23-24 dienomis Centro Sąjunga rengia automobilių žygį per Lietuvą. Tai bus dar viena rinkimų kampanijos dalis.

Lietuvos Centro Sąjunga šiuo metu turi du savo atstovus Seime: Romualdą Ozolą ir Egidijų Bičkauską, išrinktus vienmandatėse apygardose.

Lietuvos ir Vokietijos vadovai aptarė Europos integracijos perspektyvas

Vilnius, liepos 5 d. (AGEP) – Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas baigė oficialų vizitą Vokietijoje ir grįžo į Lietuvą. Ketvirtadienį Bonoje prezidentas susitiko su Vokietijos vadovais.

Siekiant sukurti stabilią ir saugią Europą, Lietuva ir kitos Baltijos valstybės turi dalyvauti Europos sąjungos ir NATO plėtimosi procesuose, sakė Lietuvos vadovas. Susitikime su Vokietijos prezidentu Roman Herzog jis pabrėžė, kad Europos institucijų plėtimas turėtų padėti geriams santykiams su kaimynais ir neturi sukurti naujų uždangų.

Vėlesniame A. Brazauskio ir kanclerio Helmut Kohl susitikime pastarasis pabrėžė, kad šalių santykiai plėtojasi ir juose „beveik nebėliko neišspręstų problemų“.

Tuo tarpu Lietuvos prezidentas susitikime ypatingą dėmesį skyrė vizų režimo panaikinimo problemai, pabrėžęs, kad toks sprendimas palengvintų abiejų valstybių bendradarbiavimą vi-

sose srityse. Kancleris H. Kohl atsakė, kad jis „iš principo pritarė tokiam žingsniui, tačiau reikia dar atlikti tam tikrus paruošiamuosius darbus“. Šiuo tikslu rugsėjo mėnesį į Lietuvą atvyks Vokietijos Vidaus reikalų ministerijos delegacija, pranešė Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos Informacijos skyrius.

A. Brazauskas pabrėžė, kad Vokietija tampa vienu svarbiausių Lietuvos partnerių politinėje ir ekonominėje srityse. Dvišalių santykių vystymui, pasak Lietuvos prezidento, padėtų sutarčių dėl dvigubo apmokėtinimo išvengimo, bendradarbiavimo kovoje su nusi-kalstamumu ir kai kurių kitų pasirašymas.

H. Kohl sakė, kad Vokietija laiko Lietuvą svarbia Europos dalimi ir remia Baltijos šalių integraciją į Europos Sąjungą.

Vakare Lietuvos prezidentas dar susitiko su Vokietijos užsienio reikalų ministru Klaus Kinkel.

A. Brazauskas ragina atverti ES ir NATO duris visiems kandidatams kartu

Vilnius, liepos 3 d. (AGEP) – „Siekdama narystės NATO bei Europos Sąjungoje, Lietuva puoselėja stabilumą bei pasikėlimo vertybes regioninėje aplinkoje bei vidaus politikoje“, trečiadienį Miunchene pasakė Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas.

Miuncheno Liudvigo Maksimiliano universitete vakare įvyko oficialus priėmimas, kuriame prezidentas A. Brazauskas perskaitė pranešimą. Jis pažymėjo, kad Lietuva į šiuolaikinę Europą sugrįžo be jokio sunkinančio praeities bagažo. „Palaikome gerus santykius su kaimynais, neturime jokių teritorinių ginčų su jais, gerbiame ir įgyvendiname tautinių mažumų teises, aktyviai dalyvaujame tarptautinėse akcijose ir projektuose“, pažymėjo Lietuvos vadovas.

Prezidentas A. Brazauskas pabrėžė Lietuvos siekį pradėti derbąs dėl narystės Europos Sąjungoje kartu su visomis asocijuotomis valstybėmis vienu metu ir pažymėjo, kad galutinį tikslą kiekviena valstybė turėtų pasiekti pagal individualų pasirašymą.

Lietuvos antireforminė politika pastebėta

Vilnius, liepos 1 d. (Elta) – Buvusi Švedijos užsienio reikalų ministrė Margarethe af Ugglas mano, kad Lietuvosėjimo į Europos Sąjungą procesas sulėtėjo dėl „pokomunistinės vyriausybės vykdomos politikos, nukreiptos prieš reformas“.

Birželio 29 d. kalbėdamas Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos Tarybos posėdyje, Europos Liaudies partijos vice-prezidentė M. af Ugglas sakė tikinti, kad po Seimo rinkimų Lietuva taps pirmąja valstybe Rytų ir Vidurio Europoje, atsi-kračiusi pokomunistinės valdžios.

Prezidentas pabrėžė, kad siekiant išsaugoti nedaloma saugumą ir stabilumą Europoje, panašūs principai turėtų būti taikomas ir NATO atsiėmimui – Lietuva drauge su kitomis Vidurio Europos valstybėmis turi būti įtraukta į šios gynybos organizacijos plėtimo procesą.

„Kelyje į Europą Lietuva renkasi Baltijos bendradarbiavimą, o ne lenktynes“, sakė A. Brazauskas. Jis taip pat pabrėžė, kad dvišaliuose santykiuose su Rusija Lietuva jau dabar orientuojasi į europines nuostatas ir teises normas, kurios yra užfiksuotos Europos Sąjungos sutartyse su Rusija.

Tačiau prezidentas nepritarė Rusijos siekiui koreguoti Vidurio Europos, taip pat ir Baltijos valstybių, saugumo garantijų apiešimą. „Visiškai palaikau Vokietijos atvirumą ir atvėrimo politiką NATO ir Europos Sąjungos atžvilgiu, kuri mažins Rusijos įtarumą NATO plėtimosi klausimu“, sakė Lietuvos vadovas.

A. Brazauskas supažindino su investicijų Lietuvoje galimybėmis, pabrėžęs, kad šalyje išlaikomas stabilus lito kursas, sudarytas palankus užsienio investicijoms klimatas, nustatyti vieni mažiausių mokesčių Vidurio ir Rytų Europoje.

Baigdamas pranešimą, A. Brazauskas išreiškė viltį, kad Vokietija ir toliau remis Lietuvos integraciją į Europos bei transatlantines struktūras.

Ketvirtadienį Lietuvos prezidentas išvyko į Boną, kur susitiko su Vokietijos prezidentu Roman Herzog, kancleriu Helmut Kohl, užsienio reikalų ministru Klaus Kinkel.

A. Brazauskas į Vilnių grįžta penktadienio rytą.

KALENDORIUS

Liepos 9 d.: Veronika, Marcelina, Rytė, Antė, Vida.
Liepos 10 d.: Rufina, Sekunda, Amalija, Prudencija.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Jonas Adomavičius, M.D. PATARIA

Džiugus gyvenimas be sklerozės

Klausimai. Pacientė prašo: „Mano brolis Lietuvoje serga širdies ir smegenų skleroze: turėjo mažą paralyžių ir jo širdis negaluoja. Kaip aš jam galiu padėti?“ Kita nepažįstama moteris skambina: „Mano sesuo iš Lietuvos pranešė, kad jos gyslos užsikimšusios, ar gali, daktare, parašyti receptą?“

Atsakymas. Galiu, kur negalėsiu padėti, kad ir sunkiai sunegalavusiam. Tik namas statomas ant tvirtos pamato, o ne nuo stogo, kaip tos dvi moterys prašo, nes kitai nei šuns būdos nepastatysi. Todėl visi pacientai ir daktarai eikime rimtai prie svarbaus reikalo.

Pavėluotai skubame į traukinį

Tokios ir panašios dejonės iš visų kampų girdimos ne tik iš tėvynės, bet ir čia jų pakanka. Daugelis sėdi tokių brolių ir seserų rogeš ir vargsta, iš niekur reikiamos pagalbos negaudami, nes pavėluotai skubame į traukinį: o šaukštai po pietų netalkina, nes nebėgame už akių gyslų užsikimšimui – širdies ir smegenų arterijų priskretimui – sklerozei, kada tik apsauga – sklerozės profilaktika yra veiksmingiausias ginklas nuo gyslų-arterijų užsikimšimo.

Normalus gyvenimas atitolina sklerozę

Arterijos, paprastai kalbant, gyslos, pradeda užsikimšti nuo pat gimimo – tik vienas greičiau, kitam lėčiau. Vien normalus gyvenimas ir mitimas lėtina tą gyslų sklerozę, o nenormalus tėvų-vaikų elgesys greičiau tą arterijų užsikimšimą, ypač turint prigimtą polinkį tokiu priskretimui.

Visas negerumas, kad su nuo gyslų priskretimo apsauga mes elgamės taip, kaip anas tinginėlis su savo namo kiuru stogu: jis gražią dieną stogo nelopo, nes nevarva, o apsiniaukus aiškina, kaip ji užtaisys, kad lyja.

Panašiai elgamės ir mes: iš anksto nesiginame nuo gyslų užsikimšimo, nuo sklerozės, nes dar neskauda, o kai palengva priskretusios arterijos sukelia skausmą, širdies ataką ar smegenų insultą-paralyžių, dažnai tada tas arterijų priskretimas jau esti toli pažengęs. Jis tuomet ne tik dažnai sirgdina, bet ne retai ir mirtina, nepaisant kartais ir stropiausio gydymo bei gydymosi. Už tai visiems reikia šioje srityje apsigyventi ir nusistatyti geresnei savo gyslų priežiūrai-apsaugai nuo užsikimšimo. Čia ir mūsų spauda bei oro bangos turi apsisvalyti nuo Sveikatos užpekyje užsikimšimo, nuo jos Pelene pavertimo, jos po šluota kampučių laikymo, kada reikia visomis jėgomis pakartotinai nesiliaujant belstis, sveikatos reikalus kimšte kemsant, brukte brukant į mūsiškių galvas ir širdis.

Užteks to nelietuviško leisiškumo

Taigi, gana bus to mums nebūdingo apsilaidumo, to mums svetimo leisiškumo – užteks savo gomuri lepinti svaigalu, rūkalu, riebalu, tikrai gana savo raumenis negerint naudingu užsimeimimu, gyslų užsikimšimo neletinti normaliai nesielgiant, kada jau per dažnai pakasny varpai skamba.

Už tai pulkim sunormaleti elgesyje: iš apsilaidumo pakilkim ir pradėkime sėkmingą kovą su gyslų priskretimu, šitaip elgdami. Viską pradėkime nuo savęs – nuo savo nenormalių elgesių sukontroliavimo ir nuo savo vaikų – savų pavyzdžių jų normaliais užauginimo.

Būti ar nebūti – didžiausias skirtumas

Turėti gyslas užsikimšusias, ar neturėti yra tas pats, kas būti ar nebūti. Juk tai didžiausias skirtumas ir kiekvienam jis būtinai savo galvoje užlaikyti – niekada nepamiršti ir imti atsakančiai elgtis, kas mums būvimą užtikrins. Štai tas elgesys.

Tvirčiausias ginklas nuo gyslų užsikimšimo yra sveikas paveldėjimas. Patys būdami sveiki, normalūs tėvai, rūpinasi pradėti naują gyvybę, sveikliausiu stovyje būdami. Tai tėvų normalus, nemeluotai lietuviškas gyvenimas, valgymas ir jokio apsinuodijimo (ypač kafeinu, nikotinu, alkoholiu, saldumynais, riebalais ir tinginyse...) nė iš tolo nelietimas.

Pagimdytąjį reikia normaliai auklėti savo normaliu gyvenimu, o ne vien liežuviu. Čia reikia visiems gerokai pasistengti, ypač su vaiku turintimis reikalais, neišskiriant artimųjų, dvasininkų bei mokytojų.

Taip elgiantis, vaikui jo kūdikystėje, vaikystėje bus suteiktas sveikats kraitis, kuriuo jis sau ir kitiems gerą teikdamas, naudosis per visą savo gyvenimą. Tada atkris reikalas prašyti Tverejo, idant daugiau šventųjų atsirastų mūsų tarpe. Tada ir mediciniai bus sėkmingesni darbas.

Suaugusio gyslų švarinimas

Bet kaip su jau suaugusių mūsiškių to gyslų priskretimo sumažinimu – dažnas paklaus. Štai kas kiekvienam dabar žinotina ir įvykdytina, idant liautųsi minėtų reikalų įvairiopi klaidžiojimai.

1. Pamegtoje naudingoje srityje išmintingas su poilsu pagal išgales naudingas darbavimas lauke, sode, darže, darželyje ar namuose iki akis amžiams užmerkiant. Išmokimas gėrėtis gyvuliais, augalais, geleimis – jų sveikas užlaikymas yra nerams geriausias vaistas. O nesveiki nervai ardo viso kūno darną. Tegul nė vienas pensininkas neporina: „Aš jau savo atidirbau eiles fabrike...“

2. Valgymas nepersivalgant. Žmogus sutvertas vegetariniams maistui. Į mėsas jis vėliau įprato, dėl to jis įvairiopi kenčia, kada nuo tų kančių jis gali išsivaduoti Ovo-lacto-vegetarišku maistu, vaisių-daržovių po 6-9 kartus per dieną sudorodamas – jų sunkas vietoje vandens ir nugriebto (skim) pieno iki keturių puodelių kasdien išgerdamas ir žuviai kasdien ar pradieniui besigardžiuodamas. Rūgus pienas kasdien valgomas, minėtai liesas, tegul būna lietuviui atgaiva.

3. Reguliarus savo sveikatos pas gydytoją patikrinimas ir jo nurodymų šimtaprocentinis pildymas. Po kiekvieno valgio dantų viduriniu šepetėliu val-

Dievo Apvaizdos, Southfield, MI, parapijos naujasis klebonas kun. Valdas Valdemaras (kairėje) su Panevėžio vysk. Juozu Preikšu ir Panevėžio vyskupijos kancleriu mons. Jonu Juodeliu.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

KATALIKŲ BAŽNYČIOS LIETUVOJE: DABARTIS IR ATEITIES PERSPEKTYVA

Arkiv. S. Tamkevičiaus pranešimas, skaitytas Kauno kunigų seminarijoje Lietuvos bažnytinės provincijos 70 metų jubiliejaus proga

Nelengva objektyviai įvertinti dabartinę Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėtį, nes galima pakliūti į perdėto optimizmo ar pesimizmo spastus. Bažnyčia šiandien laiko egzaminą: apie kurio rezultatus dar per anksti kalbėti. Pasikeitė santvarka, atgauta nepriklausomybė, tačiau atėjo naujos sunkybės, ne mažesnės už ankstesnias. Visose bažnytinio gyvenimo srityse yra daug neišspręstų klausimų. Man teikia viltingas faktas, kad Lietuvos Vyskų Konferencija rimtai ėmėsi darbo išanalizuoti dabartinę padėtį ir artimiausiu metu sukurti sielovados planą, kuris turėtų paliešti visas Bažnyčios gyvenimo sritis. Jaunimui paliešti tik kai kuriuos aktualius klausimus.

Katekezė

Praktikuojančių Lietuvos katalikų didžioji dalis stokoja gilesnio tikėjimo pažinimo, o jų elgseną daugiausia nulemia tradicijos. Jaunimui domina bėgimas, diskotekos, sportas ir labai mas. Kasdieninis dviejų šaukštų sėmenų (flax oil) aliejaus su rūgusio pieno puodeliu (ar tokia varškė) su medumi nurijimas. Vietoje cukraus – medus, o vietoje tikros arbatos – ramunėlių, aviečių... Visi pensininkai skystę per mažai vartoja.

4. Kiekvienas pasistengia, kad būtų iširtas kraujas dėl „Coronary profile“. Kiekvienam reikia žinoti kraujyje esančių trigliceridų, gerojo (HDL) ir blogojo (LDL) cholesterolio kiekį ir pagal tai, gydytoji patariant, gyventi.

5. Ne vien vaistais, o pirmiausia naudinga bus priiminti kasdien po tablete Zinc sulfate, 200 mg. tablete, Vitamino E, 400 IU kapsulę ir aspirino bent po pusę reguliarios (325 mg) tabletės.

Išvada. Kiekvienas esame savitas ir turime savitą tvarkytis. Pigiausias ir naudingiausias toks tvarkymasis yra trejopas: 1. Pagal pajėgus gydytojo patarimus gyvenimas ir jo žinioje visų negalių tvarkymas; 2. vegetariško maisto valgymas; 3. visomis jėgomis, pirmiausia maistu, savo kraujo cholesterolio iki 160 mg % sumažinimas, o gerojo cholesterolio iki per 60 pagausinimas.

Tas pasiekiamas vegetarišku

dažnai jis tampa masinės kultūros auka. Bažnyčia daugiausia dėmesio skiria bendrojo lavinimo mokyklai laukiančiam jaunimui. Šiuo metu tikybos mokosi 361,000, o etikos kurso klauso 147,000 mokinių. Dar trūksta kvalifikuotų katechetų, tačiau per penkerius metus tikybės dėstytojai esantys pasiekę gana gerų rezultatų. Lietuvoje kunigai yra labai apleidę suaugusiųjų katekeze; neišnaudojamos visos galimybės katekizuoti tiek jaunus, tiek suaugusius žmones.

Artimiausioje ateityje reikės pakeisti nusistovėjusią nuostatą, kad galima teikti sakramentus, bet nesirūpinti rimta katekeze. Ypatinai svarbi tėvų katekezė ruošiant krikštui, o jaunimo – ruošiant sutvirtinimui ir santuokos sakramentui. Gaila, kad ligi šiol kai kur sutvirtinimas teikiamas mažiems vaikams ir tuo būdu praleidžiama proga paauglių katekezei. Netoleruotina, kad jauna vedžiai tuokiami be rimto paruošimo ir religinio mokymo. Noriu ypatingai pabrėžti klebonų atsakomybę už tikybės pamokas, už katechetus, jų kvalifikacijos ir dvasinio gyvenimo kėlimą. Būtinai, kad VDU Teologijos fakultete būtų įsteigta pedagogikos katedra ir kad būsimiems pedagogams būtų teikiama reikalinga dvasinė formacija. Visus religinius judėjimus ir organiza-

maistu ir vaistais. Naujais tyrimais paskelbti mediciniškoje spaudoje nurodo, kad galima atsukti atgal sklerozės laikrodį, kai jis imamas sukti anksti, kol dar arterijos neužsikimšė, o jau pas pensininką imanoma tą užsikimšimą sulaukyti ir jį kiek sumažinti, kad lietuvis nevirstų gyvu lavonu, kokių dabar pilna apie mus. Tad visi iki vieno pasileiskime į medicinišką revoliuciją – sveikaton atgimimą! Juk būti gydytoju ar inžinieriu – reiška dirbti toki darbą visą amžių, studijuoti nepaliojus. Tas pats ir su didžiausiu žmogaus kračiu – gera sveikata: ji irgi pasiekiam, tik normaliai gyvenant. Todėl visi ir visos normalėkime savo elgesyje, galvosenoje ir jausmuose. Sėkmės!

Pasiskaityti: „Patient Care“, April 30, 1996.

cijas reikės vienokiu ar kitokiu būdu įtraukti į katekezes darbą. Tinkamų asmenų ir lėšų ieškojimą katekezei reikia laikyti prioritetiniu sielovados reikalu. Tai svarbiau už mūrinių bažnyčių statybą. Galiu pasidžiaugti, kad jau yra užbaigtas „Katalikų Bažnyčios Katekizmas“ ir šiais metais ji galės visi įsigyti. Bus gera proga ji studijuoti ir atnaujinti savo tikėjimo pagrindus.

Kunigų ruošimas

Tarpdiezeinėje Kauno kunigų seminarijoje (ir ne tik joje) būsimųjų kunigų formavimo metodai yra paveldėti iš Nepriklausomos Lietuvos laikų, tuo tarpu ateinantieji į seminarijas kandidatai yra būsimi XXI amžiaus kunigai. Šiandien Lietuvoje didžiausia problema yra ne kandidatai ir kunigystę trūkumas, bet kandidatų atranka ir jų reikiamas formavimas, kad į Viešpaties vynuogyną išeitų ne kulto tarnautojai, o kunigai, pasiryžę savo gyvenimą paaukoti Dievo ir žmonių tarnybai.

Kuo greičiau reikia pakeisti seminarijų ugdymo programą pagal „Optatam totius“, „Pastores dabo vobis“ ir kt. Bažnyčios dokumentus. Vyskupams reikės pasirūpinti, kad katinantiems siekti kunigystės būtų įsteigti parengiamieji kursai. Praėjusiuoju metų rudenį mūsų seminariją vizitavo Studijų kongregacijos atsiųsta komisija, ir šiuo metu jau turime direktyvas, kaip reikės tobulinti būsimųjų kunigų formavimą. Džiugu, nes patys klierikai aktyviai rūpinasi, kad seminarija kuo greičiau būtų reformuota pagal dabartinius Bažnyčios reikalavimus ir galėtų siekti brandžios kunigystės.

Kunigų gyvenimo atnaujinimas

Lietuvoje yra įvykę esminių demografinių pasikeitimų – dauguma žmonių gyvena miestuose. Dėl kunigų stokos miestuose beveik nevykdoma rimta sielovada ir kunigai tapę „sakramentų teikimo fabriku“, tuo tarpu kaimuose yra likę daugiausia pagyvenę žmonės, bažnyčių lankomumas nedidelis, todėl jauni kunigai kartais jaučiasi mažai reikalingi. Vyresnės kartos kunigai Bažnyčios misiją mato atkuriant prieškarinių laikų dvasią ir tradicijas; jaunesnieji kunigai norėtų gyventi II Vatikano Susirinkimo dvasia, tačiau dažnai stokoja tinkamo pasirengimo kunigiskam darbui. II Vatikano Susirinkimo ir vėlesni Bažnyčios dokumentai daugumai kunigų yra per mažai pažįstami. Per mažai mokomasi iš povatikaninės Bažnyčios patirties, o Vakarų klaidos suabsoliutina. Driusiu teigti, kad Vakarų dažnai bijome ir todėl, kad lengviausia sakyti: viską žinome ir nieko nereikia keisti.

Lietuvos kunigijos atsinaujinimas yra pirmiausia Bažnyčios uždavinys, nes jei neturėsime gerų vadų, tai Bažnyčios ateitis bus labai miglota. Visiems kunigams reikia studijuoti II Vatikano Susirinkimo ir povatikaninės Bažnyčios dokumentus, ypač „Kunigų tarnybos ir gyvenimo vadovą“. Vyskupams reikia paruošti permanentinio kunigų formavimo programą ir nepalikti nė vieno sielovadoje dirbančio kunigo, kuris nekeltų savo intelektualinio ir dvasinio lygio. Lietuvos kunigai turi aiškiai įsisąmoninti, kad jie gyvena ne 1926 metais, kad buvo įkurta Lietuvos bažnytinė provincija, o ruošiasi sutikti 2000 metų krikščionybės jubiliejų.

Šeimų sielovada

Lietuviška šeima išgyvena krizę: neleistinomis priemonėmis, įskaitant ir abortus, regu-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumerasas nesimandiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjimas.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.		metams 1/2 metų 3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užskaitant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užskaitant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė
Administravimas Ignas Budrys
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neskaito. Skelbimų kainos priimamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuolaida. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

liuojamas šeimos dydis. Nuolat didėja išsiskyrusių šeimų skaičius. Planuotos tėvystės federacijos tipo institucijos griaua krikščionišką santuokinio gyvenimo sampratą. Daugėja jaunų žmonių, kurie neturi supratimo apie pasirodymą šeimai, apie iki vedybinių lytinių susilaikymą, – nevaldomas seksas yra pastatytas vertybių hierarchijos viršūnėje. Juoda darba šioje srityje atlieka kai kurios masinės informacijos priemonės. Šiuo metu nėra reikiamos jaunavedžių katekezės ir jų paruošimo šeimos gyvenimui. Pasidžiaugti galima besikuriantiais katalikiškais šeimoms centrais, kurie atlieka didelį pozityvų darbą. Visomis išgalėmis reikia vyskupams ir kunigams rūpintis, kad kiekvienoje didesnėje parapijoje veiktų šeimos centras, kuris rūpintųsi įvairiais šeimos gyvenimo klausimais. Vyskupai turės pasirūpinti, kad jaunavedžiai šeimos gyvenimui būtų rimtai ruošiami per tam tikrą laiką, kuris turėtų būti nustatytas visai Lietuvai.

• Kaunas. Gegužės 9 d. čia įvyko Lietuvos Ekleminės Bažnyčių Tarybos (LEBT) su-

sitikimas. Pranešimą skaityt LEBT prezidentas liuteronų vyskupas Jonas Kalvanas. Buvo aptarti ekleminiai aspektai popiežiaus Jono Pauliaus II laiške „Trečiajam tūkstantmečiui artėjant“ ir šio laiško lietuviškojo vertimo oficialaus pristatymo metu (balandžio 10 d.) arkivyskupo A.J. Bačkio išsakytos mintys apie krikščionių vienybės svarbą.

• Kun. Vytautas Kurtinaitis atleistas iš Pagirų ir Siesikų parapijų klebono pareigų ir paskirtas Pociūnėlių ir Palonų parapijų klebonu.

SUNG L. CHOU, M.D.

Videos ligos, akupunktūra
HOLY CROSS PHYSICIANS PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-8142
Kalbama lietuviškai

HOLY CROSS FAMILY MEDICAL CENTER

749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616
(312)-225-0685

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SIOREYS, M.D.
Optometristas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-0822
4149 W. 63rd St.
312-735-7700

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9895 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 998-4888
Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
160 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 337-1285

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.
Specialybė – Videos ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 986-7758

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. 708-927-8990
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-6101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 p.p. 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šėšt. 9 v. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-0689 arba (312) 498-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR
IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 478-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 998-8101
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabinete ir bute: 708-982-4199

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 98th Ave., Cicero
Kasdien 1 v.p.p. - 7 v.v.
Išskyrus trečd.; šėšt. 12 - 4 v.p.p.

EUGENE C. DECKER, D.O., P.C.
4847 W. 163 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyt. su Northwestern' un-to
diplomu, lietuviams sutarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai priimami
absoluciai punktualiai. Sveikatingai
(kalbėti angliskai) tel. 708-422-8280

SURENDER LAL, MD
Specialybė – Videos ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60622
Tel. 312-434-2123
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3388
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60622

Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovams š.m. gegužės 17 d. Putname apsilankius. Iš k. – konsulas Adolfas Milukas, ambasados prie Jungtinių Tautų patarėjas Anicetas Simutis, generalinis konsulas Petras Anusas, Alkos direktorius dr. Juozas Kiaučius ir konsulas Darius Gaidys. Visi konsulai iš Lietuvos Respublikos konsulato New Yorke.

ŽINIASKLAIDŽIŲ VINGIAI

MIKAS JURGAITIS

Po Antrojo pasaulinio karo gyvenant Vokietijoje, vadinamoje „išvietoje“ stovykloje, tekdavo perskaityti amerikietiškus laikraščius. Tuo metu krito į akis ypatingas jų žinių perdavimo būdas ir straipsnių antraštės. Mat vokiečių spaudoje pasirodė patarimų, kaip skaityti amerikietišką laikraštį, nors ir suprantant anglų kalbą.

Šiuo metu, skaitant Lietuvos žinių agentūrų ir laikraščių pranešimus, nejučiomis kyla panašus klausimas: kas gi iš tikro slepiasi už to, kas neparašyta, kokia yra tikroji vedamoji mintis, kodėl taip mažai, lyg su paslėpta baimė kalbama apie netolimą praeitį. Dėmesį atkreipė Eltos pranešimas: „Pašalinti iš Žurnalistų sąjungos“ („Draugas“, Nr. 108). Už žurnalistinės etikos pažeidimus iš Lietuvos Žurnalistų sąjungos pašalinti „Europos“ laikraščio vyriausiasis redaktorius Jaroslavas Banevičius ir šio laikraščio redaktorius Povilas Gončaras... Minėti žurnalistas nubauti už „sąmoningą ir sistematingą Tarptautinio bei Lietuvos žurnalisto ir leidėjo etikos kodeksų nesilaikymą, kolegų šmeižimą“. „Lietuvos Žurnalistų sąjunga, taip pat Spaudos kontrolės valdyba, ne kartą išpėjo juos dėl žurnalistinės etikos normų nepaisymo, grubių šio laikraščio išpuolių, žeminančių žmonių garbę ir orumą“, sakė Eltai Lietuvos Žurnalistų sąjungos prezidento pirmininkas Rimgaudas Eiluravičius, vadovaudamasis neseniai priimtu Lietuvos žurnalistų ir

leidėjų etikos kodeksu, Lietuvos Žurnalistų sąjunga nerekomenduoja sąjungos nariams dirbti šiame leidinyje, „kuris toleruoja nesąžiningą žurnalistiką ir negarbingos konkurencijos principus“.

Pastebint, jog dauguma iš visos gausybės Lietuvos laikraščių ir žurnalų nelabai linkę atsižvelgti į moralinius ir patriotinius tautos jausmus, skaitant tuoj pat iškilo pranešime neatsakytas klausimas: ką gi tie žurnalistai taip skandalingai blogo padarė ir ar iš tikro jų leidinys „Europa“ yra konkretus nedoras žurnalistikos pavyzdys (ten pat).

Daugiau informacijos šiuo klausimu randama „Lietuvos ryto“, Nr. 128 pranešime: „Kritika grįžo bumerangu“... „Europos“ laikraščio vyriausiasis redaktorius Jaroslavas Banevičius ir Povilas Gončaras... Minėti žurnalistas nubauti už „sąmoningą ir sistematingą Tarptautinio bei Lietuvos žurnalisto ir leidėjo etikos kodeksų nesilaikymą, kolegų šmeižimą“. „Lietuvos Žurnalistų sąjunga, taip pat Spaudos kontrolės valdyba, ne kartą išpėjo juos dėl žurnalistinės etikos normų nepaisymo, grubių šio laikraščio išpuolių, žeminančių žmonių garbę ir orumą“, sakė Eltai Lietuvos Žurnalistų sąjungos prezidento pirmininkas Rimgaudas Eiluravičius, vadovaudamasis neseniai priimtu Lietuvos žurnalistų ir

jau žilas, o J. Banevičius baigia nuplūkti, — juokavo P. Gončaras. „Europos“ vyriausiasis redaktorius teigė, jau seniai norėjęs pats išstoti iš Žurnalistų sąjungos, kaip 1973 m. išstojė iš komunistų partijos ir numetė savo karinį bilietą, prasidėjęs Afganistano karui“.

Paminėtų žurnalistinių įvykių eiga suteikia lyg ir dalį paaiškinimo, kodėl palyginti mažai ir su tam tikra baimė, ar tik atspėjamomis užuominomis, rašoma dabartinėje spaudoje apie artimos praeities politinius įvykius. Gana vaizdingai tos baimės jausmą nusakė, žinoma, ne pažodžiui imant, Vytautas Landsbergis, kalbėdamas apie masinės informacijos priemonės: nagi žiūrėkite, kontroliuokite patys save, mes tik stebime ir viską girdime ir matome ir, žinoma, nepasakytą, jog bus atitinkamai reaguota...

Šalia to kyla klausimas, kas finansuoja dabartinių metų Lietuvoje gal net 90% ar daugiau kelių šimtų laikraščių ir žurnalų leidimą, kurių tikslas, atrodo, yra daugiausia sensacijų gaudymas, nusikaltimų detalizuotas aprašymas ir partijos rinkimų rezultatai. Suvarge ir nuskurdinti Lietuvos gyventojai vargiai pajėgia dažnai nusipirkti vien tik mažiausiai kainuojančius laikraščius, o neseniai priimtas Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodeksas gali lengvai pavirsti principu — nerašys taip, kaip mes norime, negausi pinigų.

Net ir nesuspajinus su tuo etikos kodeksu, linkėtina žiniasklaidės laikyti svarbiausio tautos tikslo šiuo metu — pilnatinis tautos sąmonės išlaisvinimas iš taip gliai įrėžtos priepaudo ir nežinomo rytojaus baimės bei nepasitikėjimo šviesesne tautos ateitimi. Tau-

BEVEIK KAIP KINE

DR. JONAS JASAITIS

Ne kartą vakarietiškuose filmuose rodomi tokie vaizdai: atletiško sudėjimo geradaris, persekiodamas nusikaltėlius, tiesiog su lengvuju automobiliu lekia, lauždamas pastato duris. Griūva lubos, byra pertvaros, bet šaunusis vairuotojas, vos tik išlindęs iš vienos pašūris, jau neria į kitą, pakeliui dar apversdamas kokio nors daržovių pardavėjo vežimėlį. Oi, kaip linksma! Žiūrovai tiesiog už pilvų griebiasi, kai nuo ekrane visu greičiu dumiančių automobilių į šonus sklaidosi persigandę žmonės, lūžta kioskai ir pavėsinės, nuo prekybos krinta visokios gėrybės.

Arba štai kitas vaizdelis: prabangiai apstatytame kambaryje prie stalo susedę plėšikai skaičiuoja savo grobį, apžiūrėję brangenybes, varto krūvas pinigų. Staiga griūva siena, pro ją įsiveržia prašmatnus automobilis, o iš jo iššokę gražuoliai detektyvai atstato revolverius: „Rankas aukštyn! Į kalėjimą mėsai!“

— Kaip fain! — po filmo pasakojasi išpūdžius panelės ir jaunikičiai. — Ar matei, kai kadilakas trenkė, tai to diedo burokai ir apelsinai baisiausiai ir visas puses išlaskė!

— O ta susivėlusė senė net kūliais persirito! Tiesiog klasiškas smūgis!

— Na ir technika, a! Per visą parduotuvę kliaurai perlėkė, nuo skardžio nukrito, o vis tiek važiuoja. Nieko nepadarysi, Amerika...

Jauniesiems kino žiūrovams labai norėtųsi atsistoti už tokio stipraus „džipo“ ar prašmatnaus „kadilako“, milžiniško „kraislerio“ ir senovinio „linkolno“ vairo ir pakartoti ką tik matytų aktorių triukus. Tik kažkodėl nė vienas nesvajoja atsidurti tos nutrenktos senutės arba vežimėlio stumomuo daržovių pardavėjo vaidmenyje, kai iš už kampo staiga išnyra keli vienas kitą persekiojantys automobiliai.

Bet paskutiniu metu jau vis dažniau panašius vaizdus ne kine, o Lietuvos miestų ir miestelių gatvėse gali išvysti. Apsysiaurėmis Vilniaus Žirmūnų gatvėmis ir net kiemais toks „folksvagen-golf“ iš paskutiniųjų vejasi „alfa-romo“, tačiau už pastarojo vairo sėdintis gal ir ne Romas, bet aplinkinių „džuljetų“ Romeo vadinamas, nė negalvoja pasiduoti. Kieme žaidęs vaikelis vos cypetėlii tespėja, o budoje

tiečiai, išsklaidyti po visą pasaulį, niekada nenustojo tikėti Lietuvos šviesa ateitimi ir pačios tautos pastangomis ją sukurti.

policininkai net švilpteri: „Ty smotri što ani vytvariajut“ („tu žiūrėk, ką jie išdarinėja“ — rus.).

„Kauno diena“ pranešė, kad birželio 10-osios pavakary i prašmatniu „Pjero“ (ne kuklaus kaimiško Petro) vardu pavadintą kirpyklą, esančią, beje, visai netoli nuo policijos būstinės, tiesiog su automobiliu įvažiavo įkausęs jaunuolis. Maža to, kad pastatą sugadino, vos ten buvusių žmonių nesutraišė, bet dar ir savo agresyvų charakterį parodė. Mat, jei jau viršmogi vaidini, tai tikrai niekam nenusileisk. Bet įdomiausia šio įvykio pabaiga. Kai vyrioką vis tik nugabeno i policiją, jis kilniadvasiškai pasisiūlė nusipirkti „visus miesto kelių policininkus su visais jų kabinetais“.

O dar sako, kad Lietuva suvalgusi, atsilikusi. Meluoja tie tautininkai ir tiek. Štai kokių nuostabių turtingų žmonių Lietuvoje esama! Juk to įvykio herojus dar toks jaunas ir, be to, tik taksistas. Taigi jeigu jis gali visus Kauno policininkus nusipirkti, ką tada nusipirktų naujieji bankininkai arba „daktarai“ (taip vadinama viena Kauno nusikaltėlių grupė)? Ko gero, patį Seimą su visais jo patarėjais ir padėjėjais!

O gal jau ir tikrai nupirko? Nes kai žiūri, kokius įstatymukus anie priiminėja ir kokią daugybę panašių iki savo viešpatavimo pabaigos dar žada priimti, tai tokios mintys tikrai kyla. Pirmyn, seimūnai, juk sesija — jau pratesta.

LIETUVOJE DAUGIAU TELEFONŲ NEGU ČEKIJOJE

„Per dvejus artimiausius metus bus patenkinti visi Lietuvos didmiesčių gyventojų pareiškimai įvesti telefonus, o provincijoje iki 2000-ųjų neliks eilių telefonams“, užtikrino valstybinės imonės „Lietuvos telekomas“ generalinis direktorius Jonas Jagminas. Jis taip pat pasakė, kad 1995 m. į Lietuvos telekomunikacijų plėtrą buvo investuota 120 milijonų litų. Planuojama, kad šiais metais investicijos sieks dvigubai daugiau — 240 milijonų litų. Apie 50 proc. šių investicijų sudaro užsienio kreditai. Per praėjusius metus Lietuvoje buvo įvesta 5000 naujų telefonų.

Šiuo metu šimtai Lietuvos gyventojų vidutiniškai tenka 25.4 telefono. Palyginimui, Čekijoje statistiškai šimtui gyventojų tenka 21, Rumunijoje 12, o vienoje labiausiai telefonizuotų pasaulio šalių Danijoje — 60 telefonų.

Ir tada ašaros, kūkčiojimai...

Netikėtai susitikdavo ilgai nesimatę. Susitikdavo giminės, draugai ir buvę prieštai. Gal net narsulius, pagėgime nevedusius skelbėsi, užkliuvo ant savo žmonos, kuri taip pat nuo rusų paspruko.

Susitikdavo. Buvo pakrikę po visą subirusią Vokietiją, o dabar susibėgę. Ir tokių susibėgimo vietų, stovyklų, atsirado daug. Staiga atsirado.

Įdomus buvo metas. Viltų metas. Tik išgąsdino amerikiečių išnamojimo stoka. Didelis, didelis buvo amerikiečių, okupacijos dalinių, nesorientavimas. Ir atrodo, kad net po pusimčio metų jie sunkiai gudrėja. Ar negarbino prezidentas Bušas (Bush) Gorbaciovą? Ar JAV nedrebėjo, kai skeldėjo Sovietų Sąjungą? Kils siurinė, žemė sudegs... Kodėl ji nedegė, kai dešimtys milijonų žmonių žuvo nuo bolševizmo?

Dalino mums amerikiečiai duoną ir vargino klausimais, stokojančiais net krislelio išminties: — Karas baigėsi, kodėl negrįžtate į namus? Išvažiuok italai, prancūzai, graikai, totoriai, o jūs čia sėdite.

— Bijome.
— Ko bijote?
— Sovietų.
— Nekalbėkite! Sovietai yra mūsų draugai, sąjungininkai, su jais kartu nacius sutriuškinome.
— Bet sovietai lietuvius į Sibirą tremia.
— Negali būti!
— Taip yra.
— Negali būti!
Mūsų pasakojimai amerikiečiams sudarė staigmeną.

Danutė Bindokienė

Ar pavyko?

Kai šiandien iš toliau kas paskambina į redakciją, pirmasis klausimas yra: „Ar pavyko?“ Suprantame, kad kalba apie Dešimtąją tautinių šokių šventę, praėjusį savaitgalį džiugu šurmuliui sudrebinusią užsienio lietuvių kasdienybę.

Be abejo, į klausimą reikėtų tik teigiamai atsakyti: buvo įspūdinga, jauku, triukšminga ir linksma! Net gamta pagaliau apsisprendė kooperuoti, nors šio pavasario ir vasaros pradžios oras Čikagoje buvo labai prastas, liepos 6-tąją žydavo padangė, saulė negailėjo spindulių ir šilumos. Laimė, kad Rosemont Horizon salė turi „savo klimatą“, tad prakaituoti teko tik šokėjams.

Kalbant apie šokėjus, tai jų gausumas stebino ir džiugino. Kai pasipylė greta po gretos iškilmingos eisenos metu, rodos, ir galo nebus — tiesiog žiūrovų delnai įskaudo beproįtant, juos besveikinant. Žinoma, visi džiaugėmės, kad atvyko „Grandinėle“ iš Panevėžio, dvi grupės iš Argentinos, viena iš Brazilijos, bet ne mažiau buvo džiugu, kai pasirodė šokėjai iš Kansas City, Washington, Toronto, Hamilton, Hartford, New York, Floridos, Kalifornijos ir kitų tolimų vietovių. Ne po mažą būrelį, bet gausios gretos: ir skrybėlėti veteranai, ir nuometuos jų partnerės, ir jaunimas, o ypač vaikai! (Puikus sumanymas papuošti mergelių galvas gelių vainikėliais). Kiek dar daug turime mažamečių šokėjų, net vietovėse, kur neveikia lietuviška mokykla.

Vadinasi, tautinių šokių populiumas nemenkėja, o, kaip galima spręsti iš didelio skaičiaus vaikų ir jaunių šventėje, vis tebeauga. Pakako ir kviestųjų svečių, įžgyvusių prieš šokėjus, ir fotografų, ir filmuotojų, ir kalbų (dar vis neišmokstame be jų apsieiti ar bent jas gerokai trumpinti), o gintaro salėje buvo daugiau, negu Baltijos gelmėse, nes daugumas moterų puikavosi gintariniais papuošalais. Tad ko trūko? Publikos. Vos kelioms minutėms likus iki šventės pradžios, šmėkstelėjo nerami mintis, kad šokėjų gali būti daugiau, negu žiūrovų, nes dar niekad nebarkšojo tiek tuščių kėdžių, kaip šį kartą, nors kvietimų, raginimų, prašymų dalyvauti tikrai buvo pakankamai. Kaip dar kitaip rengėjai būtų galėję pasiekti mūsų visuomenę ir pakviesti į šventę? Nejaugi mūsų tautiečiai taip surambėjo ir nutupė į savo pilkos kasdienybės lizdą, kad „nei su pyragu, nei su botagu“ jų iš ten neiškraptys? Jeigu iš Kali-

Kad neatrodytų, jog visas savaitgalis nuplūškėno lyg smagus pavasario upokšnis, reikia paminėti sekmadienio rytą. Pasibaigus didžiajai darbymelei, rengėjai, kaip ir dera, visus kvietė padėkoti Viešpačiui. Iškilmingos Misiros buvo aukojamos Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. O iškilmingos jos tikrai buvo, tik kažkaip rūpėjo, ar nenuaidės Kristaus klausimas, kurį jis paklausė, kai iš 10 pagydytų raupsuotųjų sugrįžo padėkoti tik vienas: „O kur kiti?“ Erdvi bažnyčia būtų galėjusi sutalpinti bent tris kartus daugiau maldininkų... Nejaugi mes mokame tik prašyti Dievo pagalbos, kai tėvynė ar mus pačius ištinka nelaimė, rūpestis, skausmas? Nejaugi, gavę gausių malonių, nemokame, ar esame per daug išdidūs, ištarti: „Ačiū, Dieve?“

Jie netikėjo nei kalėjimų, nei tremimų, nei turto atėmimo istorijomis. Jais laikė melu ir sąjungininkų šmeižtu. Net ir Amerikos lietuviai, tarnaują kariuomenėje ir mūsų sutikti, padėties nesuprato.

— Kodėl nevažiuoti pas mamę? — klausinėdavo.
— Bus negerai, kai parvažiuosiu.
— Tai ką mamei padarei?
— Jai nieko nepadariau. Bijau rusų.
— Rusai geri žmonės.
— Kas tau šitai sakė?
— Oficeriai.
— Negali būti!
— Jes, jes! Taip sakė. Važiuk pas mamę.

Nuo sovietų fantazijų jie truputį pradėjo blaivyti tik po tragiškų įvykių su rusų ir ukrainiečių pagėgėliais.

Rusai ir ukrainiečiai yra tas pats, galvojo amerikiečiai. Kodėl jie negrįžta į tėvynę, į garbingo karo laimėtojo globą, į Sovietų Sąjungą? Čia, matyt, bus susirinkę vagiai, nusikaltėliai. Štai kodėl svetur kiūto. Tokius į sunkvežimius, į traukinius, tiesiai į brangiąją jų tėvynę!

Ir bandė šį nutarimą vykdyti. Rusai pagėgėliai užsidarė bažnyčioje, savų norų į sunkvežimius nelipo, pjaustėsi venas, žudėsi. Baisus įvykis! Jis pasitaikė 1945 m. paskutinį liepos mėnesio sekmadienį, man tik į Kemptoną atvykus.

Štai išvauduotojai, štai asmens laisvų gynėjai! Supratę klaidą, prievartinę repatriaciją atidėjo. Bet savo neapgalvotų poelgių išgąsdino lietuvius ir kitus baltiečius.

(Bus daugiau)

UŽUOMINOS APIE IŠNYKUSIĄ PADERMĘ

VYTAUTAS VOLERTAS

3

Ko čia nebuvo... Ir gražių mergaičių; ir mišriomis karinėmis uniformomis, sumontuotomis iš vokiškų kelnų, lietuviškų švarkų, rusiškų kepurų, apsirėdžiusių vaikų; ir solidžių vyrų, išieginėmis eilutėmis dvinčių; ir didelė didelė įvairenybė moterų: damos, vasaroje kėnciančios kailių sunkumą, nes kitokių rūbų neturėjo, moterėlės su skarelėmis, gražiausio gyvenimo krykštuoles, kai kurios jau išteikėjusios, jau karo maistas vyrų tyčia ir netyčia nustojusios. Vaikų kol kas niekas nešaukiavo. Kas suskaičiuos žvirblius, šalia kojų ir tarp kojų besišlaistančius?

Tai čia buvo lietuvių pabėgėlių (DP, Displaced Persons) stovykla. Susirinko iš Kemptono apylinkių Švabijos ūkininkų tarnai, tarnaitės, fabriku varguoliai. Vieni apie metus dirbė, kiti laimingai po visus darbuosimus (Arbeitsamt, darbo įstaiga) prasmukę. Didelė žmonių įvairovė susigrūdė šiuos mokyklos namuose. Susigrūdė ir ateiduso: karas baigėsi, kol kas čia bus mūsų, lietuvių pabėgėlių, stovykla. Tiek išvargome, vokiečių ūjami, tiek iškentėjome, nuo bombų begiodami, dabar šiame krašte, totaliai karą pralaimėjusiame, atėjo mūsų laikas.

Taip, atėjo laikas. Atėjo, tai atėjo, bet kada jisai baigsis?

Pašalino suolus iš vokiečių mokyklos (keliose klasėse paliko, nes planavo savas mokyklas), susigrūdė po kelias šeimas į vieną kambarį, atsivarsė paklodėmis, antklodėmis, marškomis, kad persirenginėjimui idilijomis neza-vėtų kaimynų, kramtomo amerikiečių kariuomenės parūpintą baltą duoną, dienomis politikavo ir svarstė, kada bus sutriuškinta Sovietų Sąjunga, vakarais jaunimas šoko erdvioje mokyklos salėje, o vyresnieji prisimerkę žiūrėjo. Žmonių buvo pilna kieme, kambaryuose, prausyklose, koridoriuose. Smagu, liūdna, grau-du. Kiti, šio gaudumo apsemti, gulinėjo palubėse, trečiame lovų aukšte, ir gal išlėjęsi po vargų, kad bijoję nultipti, kad visa lovų struktūra nesubyrėtų.

O stebėjimosi... O jausmų ir ašarėlių...

— Tu čia? Maniau, kad gyvo nėra! — netikėtai susitiko vyras išpučia akis, atsišloia, tada sveikinasi ir negali vienas kito persaukti.

— Marytė! Dievuliau, Dievuliau, Marytė! — spygčioja moteriški balsai ir pro draugių glėbsiavimąsi koridoriuje negalima prisisprausti. — Ar ko nors negirdėjai apie mano brolių?

— Yra kažkur, gal Augsburgė.
— Ačiū Dievui, kad paspruko! Ačiū, ačiū! Pasitaisydavo tragiškų žinių:
— Ji rusai atkrito...
— Liko, nespėjo pabėgti...
— Vokiečiai paėmė apkasams kasti, o ten rusų bomba nukrito...

SVARBUS PROJEKTAS MINNESOTOJE

Septyni akademikai, kurie nagrinėja migrantų patirtį užsienyje po Antrojo pasaulinio karo, dalyvavo Minnesotoje universiteto Imigracijos istorijos tyrimo centro (UMHRC) narės Astros Apsitis ir universiteto kuratoriaus Joel Wurl pakeisti, keturių dienų konferencijoje, St. Paul, Minnesota, kad nustatytų gaires masiniam projektui, pavadintam Baltic Diaspora. Aš buvau vienas pakviestųjų ir dalyvavusių.

Pagal to projekto koordinatore Astrą Apsitį, parinktieji akademikai iš skirtingų pasaulio vietovių, kad išryškintų tyrimo procesą, prieš pradėdant sistemingą studiją apie D.P. — išvengtus asmenis — ir jų vaikų, jau užjūrę gimusių, gyvenimą, išskūrimą, nes jie sudaro diasporos bendruomenę, įskaitant priešmokyklinio amžiaus daržėlius, šeštadienes mokyklas, įvairias organizacijas, amžiaus grupes ir įsikūrimo aplinkybes, pradedant nuo 1946-1952 metų D.P. stovyklų periodu Vokietijoje ir Austrijoje.

Astra Apsitis magistro laipsnį iš istorijos ir Latvijos studijų gavo San Jose State universitete, Kalifornijoje. Ji sako, kad dabartinės bendruomenės yra gyvas palikimas DP metų, kada buvo stengiamasi pakelti socialinę, kultūrinę ir religinę būklę. Ši istorija artimai susijusi su DP stovyklomis ir po įsikūrimo jau už giminės ribų. Dabar atėjo laikas analizuoti ir pateikti visą darbą istorijos dokumentacijos scenoje.

Regina Kučienė, JAV Švietimo tarybos pirmininkė, mano,

kad toks projekto įgyvendinimas būtų natūrali mokslo priemonė ne tik mokyklų vedėjams, bet ir mokiniams. Iš ten mokiniai semtųsi žinių apie vienas kitą ir vienas kitą stiprintų, šeštadienių mokyklų programa būtų pajavinta, mokiniai geriau pažintų vienas kitą. Net ir faktas, kad esi gimęs kitame krašte, nevaidintų tokios svarbios rolės, būtų aiškiau, kad ir ne savame krašte gimusiems galima išlikti savo tautos nariu.

Kuratorius Joel Wurl ir direktorius UMHRC istorijos profesorius Rudolph Vecoli Baltic Diaspora projektą laiko dalimi to dar didesnio projekto, pavadinto „The Post WW II Eastern Europe project“ (Po Antrojo pasaulinio karo Rytų Europos projektas). Į šio projekto apimtį įeina daugiau tautų — ukrainiečiai, lenkai, čekai ir vengrai. Baltic Diaspora apima tik lietuvių, lietuvių ir estų, bet projektas yra didelio masto, komplikotas ir todėl reikalaujantis specialistų. Šio projekto įgyvendinimui atstovauti pakviesti ir du lietuvių akademikai: Milda Danytė ir Antanas J. Van Reenan.

Prof. Milda Danytė, knygos „D.P.: Lithuanian Immigration to Canada After the Second World War“ autorė, rašo apie lietuvių D.P. įsikūrimą Kanadoje. Antanas J. Van Reenan, knygos „Lithuanian Diaspora: Koenigsberg to Chicago“ autorius, rašo apie D.P. ir jų palikuonių įsikūrimą Amerikoje, ypač Čikagoje.

Prof. Milda Danytė, anksčiau gyvenusi Kanadoje, dabar apsi-

gyvenusi Lietuvoje, yra Vytauto Didžiojo universiteto Kaune profesorė. Ji atskrido į konferenciją iš Lietuvos. Antanas J. Van Reenan (Antanas Adomėnas) dėsto Columbia College, Čikagoje. Iš Čikagos vyko į konferenciją.

Latviją reprezentavo prof. Karlis Kongeris, University of Stockholm, Stockholm, Švedija. Inese Smith, Loughborough University, Leicester, Didžioji Britanija. Maira Bundža, Kalamazoo, Michigan. Archyvo, kuriame saugomi dokumentai apie latvių išgyvenimus už Latvijos ribų, vedėja.

Estus reprezentavo Juhan Simonsen iš Lakewood, New Jersey, kur jis yra „President of the Estonian National Council“ ir yra narys „Board of Regents of Rutgers University“. Eric Johnson atskrido iš Washington'o, D.C., kur jis yra direktorius „Exchange and Gift Division of the United States Library of Congress“. Jis yra gerai susipažinęs su bibliotekomis Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, net ir su bibliotekomis, kurios yra nuo Baltijos jūros ligi Vladivostok.

Pasak Van Reenan, kadangi Čikaga yra didžiausia lietuvių bendruomenė už Lietuvos ribų, todėl ji turi unikalių vaidmenį šiame Baltic Diaspora projekte. Pradžiai jis rekomendavo UMHRC centro vadovybei kun. Vincą Valkavičių, kuris turi surinkęs daug medžiagos, rinkamos diasporos studijoms, jo privatus knygnas daug šviesos ištęstų ir miglotą dirvą. Dr. Robertas Vitas, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro vicepirmininkas, taip pat savo žinias praturtintų migracijos bei lietuvių diasporos žinių lobyną.

Van Reenan ir Vitas jau seniau norėjo, kad būtų toks įgyvendinamas projektas, kurio centre būtų Lietuvos patyrimai — išgyvenimai. Jie neapsiribotų vien literatūros ar poezijos analize, bet būtų istorinių ir politinių faktų tikrovės po Antrojo pasaulinio karo apžvalga.

Baltic Diaspora tyrimo centro yra Minnesota universitetas, kuris savo darbo linkme tikisi išvystyti supratimą, suartėjimą ir bendradarbiavimą, vildamas, kad ir Algirdas Brazauskas, ir Vytautas Landsbergis, ir visa Lietuvos valdžia, ir visi kiti sužinos daugiau apie užsienio lietuvių. Dėl to proceso išsivystys abipusis artimas bendradarbiavimas.

Antanas Adomėnas

VIETON IŠLEISTUVIŲ POKYLIO — KELIONĖ

Ukmergėje Jono Basanavičiaus vardo mokyklos abiturientams atestatai buvo įteikti neįprastai anksti ryte. Šie jaunuoliai netrukus po iškilmių išvyko į kelionę, į Pragę, kuria jie pasirinko vieton išleistuvų pokylio.

Mokykloje brandos atestatus gavo 46 mokiniai, aštuoni baigė mokslo su pagyrimu. Ukmergės rajone šiemet mokyklas baigia 270 abiturientų. Mažiausiai dvyliktojų buvo Siesikų mokykloje — 5, Deltuvos mokyklą baigė 7, Taujėnų ir Vidiškių mokyklose buvo po 10 abiturientų.

(LA 06.21)

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

**Pinigai pervedami doleriais
nuo išsiuntimo dienos į gavėjo
rankas tarp 2 - 5 dienų.**

Galimybė pervedti dolerius iš Lietuvos į JAV.

TRANSPAK - vienintelė siuntinių persiuntimo įstaiga, kur pinigai pervedami pagal Illinois valstijos leidimą.

MAISTO SIUNTINIAI.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

IR MES TURIME PREZIDENTŲ PAMINKLUS

Taip, mes netgi aplenkėme Lietuvą: ji pagerbė tris pirmuosius prezidentus tik šiemet, pastatydamas jiems paminklus, o mes, Čikagos ir jos aplinkinių apylinkių lietuviai, tai padarėme keletą dešimtmečių anksčiau. Na, tie paminklai nėra dideli ir brangūs (monetarinė prasme), bet jų dvasinė, istorinė ir auklėjamoji prasmė labai didelė, ne tik tiems, kurie juos pastatė, prižiūri ir kasmet lanko, bet ir visiems lietuviams ir nelietuviams: jie yra ypatingi ir pastatyti specialiajame parke. Tas parkas vadinasi „International Friendship Gardens“, atseit, Tarptautiniai draugystės sodai. Jie yra Indianoje, prie Michigan City. Ten kelių hektarų plote didžiausia gausybė visokių — ir labai retų — medžių, krūmų, gėlių ir žolių. Ten upelis su tiltu, ten ežerėlis. Viskas gražiai tvarkoma ir prižiūrima. Čia kalbėjome tik apie bendrybes. Kuo šis parkas skiriasi nuo kitų parkų?

Štai kuo. Jame įvairios tautos turi savo daržėlius. Jie papuošti charakteringais augalais, gėlėmis. Praversti takeliai. Įrengti ornamentai. Pastatyti suoliai, dekoratyviniai varteliai. Kiekviena tauta stengiasi „nepasiduoti“ ir kuo gražiau pasirodyti. Lietuviai čia „koją įkėlė“, kai Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, lankydamas šį parką, pasodino eglutę. Ji dabar kaip sakoma, jau dangų remia. Po Antrojo pasaulinio karo, atvykus naujai lietuvių bangai, susidomėjimas šiuo parku padidėjo. Ji pradėjo lankyti ne tik atakiri asmenys ar mažos grupelės, bet ir įvairios organizacijos. Jos rengė savo išvažiavimus, gegužines su muzika, dainomis, šokiais ir kitomis linksmybėmis. Žmonių susirinkdavo šimtais. Vieną metų Lietuvių tautinis ansamblis „Dainava“ surengė puikiausią koncertą — vaidinimą. Scena buvo pusapokričio ežerėlio pusiasalyje, o publika sėdėjo skersais vandens improvizuoto amfiteatro suoluose. Jie ir dabar tebematyti.

Vis dar kažko trūko. Čikagos ramovėnų — Lietuvių karių veteranų sąjungos „Ramovė“ Čikagos skyriaus — rūpestiu, kad ir sekla kišene, bet tvirta valia ir fizine jėga, Čikagos ir jos aplinkinių lietuviams buvo įrengta vieta pagerbti nepriklausomos Lietuvos pačius vyriausius atstovus — tris Lietuvos prezidentus. Tai trys paminklai ir trys jas saugojančios eglės. Čia yra puikiasias gyvos istorijos kampelis. Mokytojams ir jaunimo organizacijų vadovams auksinė proga sužadinti susidomėjimą svarbia

Lietuvos praeitimi ir tai ne kartais sausomis knygomis mokyklos suole ar ilgomis paskaitomis „pažymėti gauti“, bet gyva istorija. Ramovėnų jau daug metų ruošia kasmetinę išvyką prie prezidentų paminklų. Juose dalyvauja, būdavo, minia žmonių su centrinę organizacijų ir vietinių klubų atstovais. Generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis, ALTO, VLIKo atstovai būdavo dažni svečiai. Ir šiemet tokia išvyka ruošiamą. Ji bus sekmadienį, liepos 14-tą dieną. Kartu su rengėjais dalyvaus jiems giminingos organizacijos: Birutietės ir šauliai. O šaulių būna daug. Vien iš Čikagos dalyvauja keli daliniai, o būna jų ir iš kitur, pvz. iš Detroito. Jie, sustoję rikiuotėje, uniformuoti su savo vėliavomis „duoda toną“ iškilmingumui. 12 val. Čikagos laiku pakeliame vėliava, himnas, pora žodžių po kelias minutes, padedamos gėlės prie kiekvieno paminklo, religinės giesmės posmas. Iškilminga, patriotiška ir nenuobodu. Visa oficiali dalis — apie pusvalandis. O ką po to daryti? Ogi galimybę visokias. Galima atvykti dar prieš dvyliką, apžiūrėti parką su jo idomybėmis, susitikti malonius parko valdytojus, gal susitarti dėl jūsų organizacijos ar šeimos išvykos. Ar tik pasilikti tame parke, būti saulėje ar pavėsy, gerti gryną orą ir... nieko neveikti. Galima pasidaryti ir visos dienos programą. Mat, šauliai tą sekmadienį ruošia Jūros dieną Union Pier „Gintaro“ vasarvėtyje. 9 val. 30 min. (Čikagos laiku) vėliavų pakėlimas, 10 val. Mišios, po jų visi važiuoja į prezidentų pagerbimą, rengiamą ramovėnų, grįžta atgal į „Gintarą“ tęsti programos: pagerbti žuvusius ir mirusius šaulius, paleisti vainiką į ežerą ir kita. Na, ir dar vienas patrauklus renginys: vietinė lietuvių organizacija ten pat „Gintare“ ruošia išvyką. O ežeras ir paplūdimys — ranka pasiekiami. Tarp International Friendship Gardens ir Union Pier tik kelios mylios. Tas parkas yra pora mylių nuo Michigan City netoli dvylikto kelio važiuojant į Union Pier. Visi lietuviai, kur tik jie bebūtų, kviečiami dalyvauti visose iškilmėse ir linksmybėse. Piliesnė informacija duoti maloniai sutiko ramovėnas Juozas Bagdžius tel. 312-434-3713.

Jonas Gradinskas

Joniškio rajono taryba nusprendė šiemet neimti mokesčių iš pirmos ir antros grupės invalidų, pensininkų bei šeimų, auginančių daugiau kaip tris mažamečius vaikus.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART II, Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS

Broker-Associate

Palaimauja įvairių nuosavybių pirkimo bei pardavimo, miesto ir priemiesčiuose. Sinteresuoti skambinkite:

BUDRAIČIŲ

Buk. 312-585-6100 Pager. 312-585-6807
Fax. 312-585-3887

MISCELLANEOUS

ELEKTROS

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313

KLADIJUS PUMPŪTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.

Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 98th Street
Tel. (708) 424-8884
(312) 581-0654

J K S CONSTRUCTION

„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiumas ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

MOVING

Ilgametis profesionalus kraustymas prieinamomis kainomis. Draudimas garantuojamas.

GEDIMINAS

312-925-4331

REAL ESTATE

RE/MAX

REALTORS

(312) 588-5859

(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataisymas
- MLS kompiuteriškai FAX pagalba
- Nuosavybės įrašymas vežimui
- Perkant ir parduodant namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. butas su šiluma, suaugusiems. Kreiptis: 7136 S. Mozart, Chicago, antras aukštas, iš šono.

IEŠKO DARBO

38 m. darbėdė motoris gali padėti namų ruošoje. Ieško darbo prie senelių, ligonių, vaikų. Gali gyventi kartu. Skambinti: 708-656-6599

MISCELLANEOUS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.

H. Deekys

Tel. 312-888-8824

V. Baravykas

ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS

Redagavo a. Laučka ir A. Dantaitė
Apie 30,000 žodžių ir posakių. 590 psl.
Gaunamas DRAUGE. Kaina-20 dol.
Su persiuntimu 22.50,
Illinois gyv. prideda State sale tax 1.75 dol.

PADĖKA

TRANSPAK sav. ROMUI PUKŠČIUI reiškia nuoširdžią padėką St. Peterburgo Lietuvos Dukterų dr-ja už veltų persiuntus 7 dėžes lovos baltinių Panemunės Vaikų kaulų ligų ligoninei. Mažieji ligoniuokai žiemai turės šiltas, švarias lovas, kas p. Pukštys mums palengvino įgyvendinti. St. Peterburgo skyriaus ir Panemunės ligoninės vaikučių vardu, nuoširdus AČIŲ.

Valdyba

PADĖKA

Reiškiamė padėką Dr. Linui Sidriui už gautus vaistus ir medicinos instrumentų siuntą, kuri labai reikalinga Panevėžio krašto pacientams.

Kęstutis Kučinskas, MD

Respublikinės Panevėžio ligoninės akių ligų skyriaus vedėjas

Ačiū, Labai Ačiū!

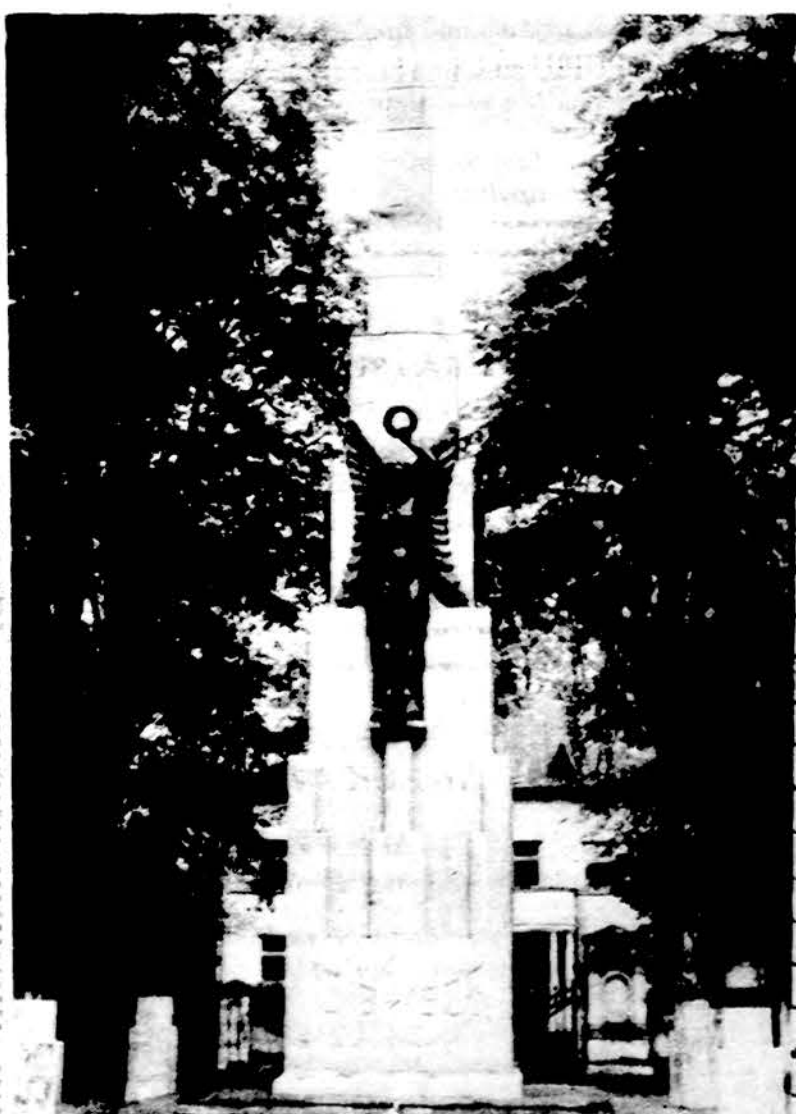
Išvykstant į šeštuosius vasarinius kursus Lietuvos mokytojams,

A.P.P.L.E (Amerikos mokytojai—Lietuvos mokyklai)

draugija reiškia padėką visiems savo nariams ir mecenatams, kurių dosnumas įgalina mūsų darbą.

Ypatinga padėka Tautos Fondui už šių metų \$20,000 finansinę paramą mokytojų kursams ir pietryčių Lietuvos švietimui.

Ačiū, labai ačiū!

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo pirmajam dešimtmečiui paminėti 1928 m. Plungeje buvo pastatytas šis Laisvės paminklas. Po ilgų okupacijos metų paminklas vėl buvo atstatytas.

Nuotr. Prano Abelkio

LAIŠKAI

LIETUVIŲ FONDO NARIŲ BALSAVIMAS

Lenkui savo galvą prieš Vytautą Šeštoką ir tarsi nuosirdų ačiū už jo pateiktas mintis ryšium su praėjusiais šiuo metų LF balsavimais, dėl kurių išliko didelė audra, įsiliejusi net į „Draugo“ kelių laidų puslapius. Cituoju: „Būdami LF nariais, kodėl negalime balsuoti patys paštu, be kitų įgaliojimų“. Tikra tiesa, šis vienintelis būdas pats tiksliausias ir jį šimtu procentų remiu.

Per eilę metų LF vadovybėje dirba daugiausia aukšto išsilavinimo žmonės, kurių „kompiuteriai“ dar gan gerai veikia, bet iki šio laiko neįstengė balsavimus sutvarkyti taip, kad visi nariai galėtų patys balsuoti. Laikas išjudinti savo „kompiuterius“, kad per ateinančių suvažiavimą šiuo metu patirtimi nemalonumai nepasikartotų.

Janina Miliauskienė
Worcester, MA

LAUKIAME KNYGOS

Su ypatingu dėmesiu skaitau „Drauge“ Leono Venckaus atkarpą „Artimoji Anglija“. Daug panašių atkarpų buvo spaudoje apie mūsų pirmuosius žingsnius JAV, bet niekas neraišė apie lietuvių vargus ir gyvenimą, įsikūriant Anglijoje.

Šiais prisiminimais turėtų susidomėti JAV LB kultūros taryba, kuri renka išeišvijos prisiminimus Amerikoje. Laukiame knygos!

Marija Remienė
Westchester, IL

KANTATA APIE STALINĄ

1996 m. birželio 22 d. 10 val. ryte lietuviška radijo laida Indijoje grojo ištrauką muzikos kūrinio, kuris vadinasi „Kantata apie Staliną“. Pagal Salomėjos Neries žodžius kantatai muziką parašė kompozitorius Juozas Tallat-Kelpša (1888–1949). Už tirono garbei parašytą muziką jis gavo iš Maskvos 100,000 rublių arba po 137 rublius už kiekvieną kantatos taką Giuseppe Verdi, kuris sukūrė pasaulinio garso „Aidos“ operą, iš Egipto valdovo kedyfo Izmailo gavo 20,000 dol. arba po 6 dolerius ir 64 centus už kiekvieną muzikos taką. Be kantatos J. Tallat-Kelpša dar parašė „Stalino valia“ ir „Leninui“. Gal kada ir šias dainas išgirsime per Indijos radiją?

Pokario tarybinė spauda rašė, kad J. Tallat-Kelpša vokiečių okupacijos metais buvo pašalintas iš teatro. Tai paneigė žurnalistas Jonas Kardelis 1949.2.25 „Nepriklausomoje Lietuvoje“. Kardelis rašė taip: „Bet tai truko apie mėnesį ar du laiko ir dar tą patį sezoną buvo priimtas atgal dirigentu. Todėl netiesia rašo bolševikų spauda, kad prie dirigento pulo jis grįžo

tiktai bolševikams pakartotinai okupavus Lietuvą“. „Naujienu“ 1949.3.1 numeryje Muzikas rašė, kad J. Tallat-Kelpša vokiečių okupacijos metais dirbo Kauno Operoje ir rašė „Pergalės himną“ vokiečiams.

„Kantata apie Staliną“ baigiama šiais žodžiais: „Per amžius Stalinas gyvuos, garbė jam amžina“. Ta garbė pasibaigė 1953 m. kovo 5 d. Premijauta tirono kantata guli lentynose, o genijaus Verdi „Aida“ jau 125 metai skamba pasaulio operų scenose.

Kazys Skaistgirys
Beverly Shores, IN

KARALIAUČIAUS KRAŠTAS NIEKUOMET NEBUVO IR NĖRA RUSIJOS DALIS

Ne kartą didieji Rusijos politikai (Žirinovskis, buvęs gynybos ministras Graciovas) viešagė Karaliaučiaus krašte metu, susitikimuose su šio krašto gyventojais pabrėždavo, jog šis kraštas priklauso Rusijai (išskoni ruskie žiemli). Pataikaudamas ir rinkdamas balsus antram ratui prezidento rinkimuose, tą patį padarė ir Boris Jelcinas, čia viešėdamas birželio 21 d. Ir jis pasidavė primityvioms rinkėjų ambicijoms, gerai žinodamas, kad Karaliaučiaus kraštas (1/3 visos Prūsijos žemės) sutinkamai su Potsdamo konferencijos nutarimais (1945 m.) buvo pavestas valdyti Rusijai tik laikinai. Tokiomis pat sąlygomis perduota valdyti (laikinai) Lenkijai likusi Prūsų žemė (2/3 visos teritorijos) dalis. Be to, minėtuose nutarimuose sakoma, jog po 50-ties metų Karaliaučiaus krašto statusas turi būti apibrežiamas Taikos konferencijoje, kurią sukviečia šalys II pasaulinio karo nugalėtojos (JAV, Anglija, Rusija). Šioje konferencijoje turėtų dalyvauti visų suinteresuotų šalių delegacijos. Tačiau apie šią Taikos konferenciją niekas neuzsimena, kai tuo tarpu 50-ties metų sukaktis nuo Antrojo pasaulinio karo baigties buvo paminėta 1995 metais. Todėl manau, jog kiekvieną panašų Rusijos valdžios vyrų pareiškimą apie Karaliaučiaus krašto priklausymą Rusijai turėtų reaguoti ne tik Europos, bet ir Lietuvos užsienio reikalų žinybos.

Sprendžiant šio krašto problemas, visų pirma turi būti iš čia išvesta Rusijos kariuomenė. Po to kraštas galėtų tapti laisva ekonomine zona. Šiomis sąlygomis Prūsijos žemė galėtų priartėti prie Lietuvos tiek ekonomine, tiek ir politine prasme.

Vytautas Nezgada
Lietuvos vienybės (Baltic Unity) organizacijos
valdybos pirmininkas
Kaunas

AR MIRĖ POETA KURIA?

Birželio 29 d. „Draugo“ šeštadieniniame priede („Mokslas, menas, literatūra“) įdėtas vienas vėliausios Vyt. Mačernio kūrybos eilėraščių „Gyvenimas

Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvištos mokyklos mokiniai laimėjo skaitymo konkursą. Iš k. – Kristukas Butkys, Katarina Butkytė, Janina Gričiūtė, Vilija Dudor, Tauras Stočkus, Lukas Dzidolikas, Birutė Pakuckaitė ir Daina Karaliūtė.

– tai geidžiamas apsigavimas“, pažymėtas 1944.11.24 data. Tačiau Lietuvių Enciklopedijoje skaitome, kad poetas mirė 1944.IX.7. Kaip gera būtų, jei (ir miręs) poetas mus vis dar džiugintų savo kūryba...

Sofija Jelionienė
Darien, IL

LAIKAS LIETUVIŲ KALBĄ APVALYTI NUO BRUKAMŲ ŠIUOKŠLIŲ

Mūsų spaudoje dažnas sielosi lietuvių kalbos intensyviu šiuokšlinimu svetimybėmis, bet jų balsas lieka „šaukiančių tyruose“. Bolševikų okupacijos metais pataikūnai brukavo rusišką, rečiau tarptautinius žodžius, teršdami skambiai lietuvių kalbą, o dabartiniai rašytojai, nors turi bolševikinius žurnalizmo diplomus, griebiasi amerikoniškumo. Tiesiog šaukiasi rykštės už naudojimą ir bandymą ipilietinti žodžių – balotiruotis, asociacija ir daugeli kitų. Šiuo klausimu rašė žurnaliste Aurelija Balasaitienė, tik ir jos balso niekas neišgirdo.

„Draugo“ š.m. 06.22 d. laidoje, JAV LB ekonominių reikalų tarybos informaciniame skyriuje, redaguojamame Algirdo Rimo, naudojamas dar vienas „deimantiukas“ – bareliai, be jokio paaiškinimo.

Žodynuose yra žodis baras, turintis daug prasmų, bet neatitinka straipsnio prasmės. Lietuvių kalboje žodis baras mažybiniškai skamba bareliai. (Net ir dainose vartojamas). Atrodo, autorius nesuko sau galvos, o paėmė anglišką žodį „barrel“ (statinė), pridėjo lietuvišką galūnę ir vartoja vietą lietuviškos statinės.

Darosi skaudu, kai paskaitai Lietuvoje leidžiamą spaudą ar išgirsti per radiją sakomą kalbą, kur vartojama daug svetimybų ir tarptautinių žodžių paagražintų tekstų, kartais net sunku be žodyno pagalbos suprasti.

Ar ne laikas, po šešerių nepriklausomybės metų, švietimo ir kultūros įstaigoms tuo klausimu rimtai susirūpinti ir nie-

ko nelaukiant pradėti tvarkyti. Taip tesantis iš bolševikinio palikimo niekad neišsikapsytysime.

Antanas Juodvalkis
Burbank, IL

Redakcijos pastaba: baras – vienu kartu užimamas lauko ruožas dirbant (pjaunant javus, raunant linus, šienaujant); barelis – eilė: (Nedaug toje daržinėje šieno: viename gale trys bareliai ir kitame trys). („Lietuvių kalbos žodynas“, Vilnius, 1968).

barelis (angl., barrel pažod. „statinė“) – diralų ir skysčių tūrio saikas įvairiose šalyse. („Tarptautinių žodžių žodynas“, Vilnius, 1969); barelis (1) toks diralų ir skysčių tūrio vienetas: naftos b. (barelis 159 litrai). („Dabartinės Lietuvių kalbos žodynas“, Vilnius, 1993).

bareliai per dieną (barrels per day (BPD)) – naftos (ar kitų išteklų) gavybos rodiklis. Vienas naftos barelis per dieną apytiksliai lygus 50 tonų naftos per metus. Vienas barelis lygus 159 litrams. („Šiuolaikinių ekonomikos terminų žodynas enciklopedinis žodynas“, Vilnius 1991).

Lietuvoje, kaip ir daugelyje pasaulio šalių, „barelis“ – jau seniai ekonominiame terminologijoje vartojamas žodis. Lietuviškoji ekonominė terminologija ilgą laiką buvo atribota nuo pasaulinės raidos, todėl dabar, kol kalbininkai tarptautinių žodžių ar terminų nepakeitė lietuviškais, vartojami tarptautiniai, nes laikas nelaukia.

NEJAUGI NIEKAM NERŪPI?

Š.m. gegužės 29 d. „Draugo“ laidoje išspausdintas vyr. redaktorės D. Bindokienės vedamasis straipsnis „Svarbu reaguoti“ iškėlė reikalą skubiai paremti Baltų Laisvės Lygos pastangomis JAV-ių Kongreso atstovo Christopher Cox (Resp. – CA) rezoliuciją HCR 51 Karaliaučiaus srities demilitarizavimo klausimu. Išsamiam, faktais pagrįstam straipsnyje autorė ragina JAV-ių lietuvius sukrus-

ti ir nedelsiant ieškoti JAV Kongreso narių tarpe papildomų rezoliucijos rėmėjų.

Praėjo daugiau kaip mėnuo laiko, o mūsų centrinės organizacijos – Amerikos Lietuvių Taryba ir JAV LB Krašto Valdyba – lyg susitarusios tyli. Nejaugi joms Karaliaučiaus srities demilitarizavimas nesvarbus, nerūpi, kad Lietuvos pašonėje sugrūsta keli šimtai tūkstančių buvusios sovietinės kariuomenės su puolamo pobūdžio ginklais? Prieš kurį laiką spaudoje teko skaityti apie ALTO sudarytą komisiją Mazosios Lietuvos ir Karaliaučiaus srities klausimams spręsti, tačiau konkretesnių žinių apie komisijos veiklą spaudoje neužtikame. Tyli ir JAV LB Visuomeninių Reikalų Taryba, nors ji pereinamais metais įvykusioje JAV LB XIV-sios Tarybos sesijoje nutarimu buvo ipareigota kongr. Cox rezoliuciją remti ir dėl jos pravedimo darbuotis. Karaliaučiaus klausimui JAV LB Taryba skyrė išskirtinę dėmesį, prieš pat sesijos pradžią Tarybos nariai anksčiau suvažiavus, kad išklausti Algimanto P. Gurecko paskaita, vėliau išspausdintą „Pasaulio Lietuvoje“.

Prieš keletą savaičių teko pasiteirauti JAV LB istaigoje Washingtono dėl ruošiamo memorandumo JAV-ių valdžiai Karaliaučiaus klausimu. Pasirodė, kad memorandumas dėl sunkiai išaiškinamų aplinkybių yra įstrigęs. Nieko nedaroma taip pat kad paklusti JAV LB Tarybos nutarimui suorganizuoti mokslinę/politinę konferenciją – seminarą Karaliaučiaus srities klausimams apsvaistinti. Nutarimas buvo priimtas tikslu konferencijoje skaitytus lietuvių ir svetimtautių politologų pranešimus išleisti atskiru leidiniu ir tuo Karaliaučiaus srities klausimus išnešti į politinę areną. Ar gali būti, kad mūsų „veiksniams“ kongr. Cox rezoliucija ne prie širdies vien dėl to, kad iniciatyva rezoliucijai kilo iš Amerikos Baltų Lygos?

Algimantas S. Gečys
Huntington Valley, PA

DRAUGAS, antradienis, 1996 m. liepos mėn. 9 d.

5

PADĖKA

Šių metų birželio 7 d. mirė mūsų mylimas Vyras, Tėvas ir Brolis

A.†A.

ALEKSAS VAŠKELIS

Reikiame nuosirdžią padėką kun. Steponui Ropolui OFM, kun. dr. Matui Čyviui ir kun. Mykolui Kirkilui už gedulingas šv. Mišias Šv. Vardo bažnyčioje Gulfport, FL, ir kun. Juozui Vaišniui, SJ, žaldas Lietuvių tautinėse kapinėse Čikagoje.

Nuosirdus ačiū Reginai Mikailienei už Mišių skaitinius ir nešiusiems karštą: dr. Danieliui Degesui, Albinui Karniui, Vytautui Mažeikai, dr. Adolfui Miliui, dr. Kostui Ostrauskui ir dr. Vytui Reipai.

Dėkojame už suteiktas paslaugas Kleofai Gaižauskienei, Irenai Kairytei ir Marytei ir Stasiui Kaslams.

Padėką reiškiamė giminėms, draugams ir bičiuliams, dalyvavusiems šv. Mišiose ir laidotuviuose.

Nuosirdi padėka visiems už aukas šv. Mišioms, už geles, pareiktas užjautos žodžiu, raštu ir per spaudą. Ačiū taip pat už dosnias aukas, gautas 2,500 dol. Vėlionio pageidavimu – Tremtinių ir politinių kalinių bendrijai Lietuvoje.

Žmona Prima, dukė Danutė ir sesuo Sofija Salienė.

Mielam

A.†A.

ALEKSUI VAŠKELIUI

iškeliavus Amžinybėn, nuosirdžiai užjaučiame žmoną PRIMĄ, dukrą DANUTĘ, seserį SOFIJĄ SALIENĘ, pusbrolių prof. BRONIŲ VAŠKELI ir jo seseris ir brolį Lietuvoje.

Leonida ir Donatas Stukai

Daytona Beach Shores, FL

Buvusiam Nepriklausomos Lietuvos mokytojų-pedagogui

A.†A.

PETRUI PUPIUI,

gilio senatvės ir nesveikatos išvargintam mirus, nuosirdžiai užjaučiame mielą bendradarbį, jo sūnų JUOŽĄ PUPIŲ su šeima bei artimaisiais šioje skausmo valandoje ir kartu liūdime.

Liet. Bendr. Los Angeles
apylinkės valdyba

Mylimai motinai

A.†A.

JULIJAI MAJAUSKIENEI

mirus, nuosirdžią užjaučiant reikiame jos sūnui JUOZUI MAJAUSKUI, BALF'o centro valdybos gen. sekretoriui ir jo žmonai MARYTEI, pasižventusiems BALF'o Philadelphia skyriaus veikėjams.

Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo
centro valdyba ir direktoriai

A.†A.

ELENAI TARAŠKEVIČIENEI

mirus, sūnų VYTAUTĄ TARĄ, marčią IRENĄ, gimines ir artimuosius nuosirdžiai užjaučia ir kartu liūdi.

Cicero Lietuvių medžiotų ir
žuvautojų klubas

A.†A.

ELENAI TARAŠKEVIČIENEI

mirus, jos sūnui VYTAUTUI TARUI ir jo žmonai IRENAI reikiame nuosirdžiausią užjaučiant.

R. Grigaliūnas
B. Slonskis
Z. Šefleris
J. Žemaitis

A.†A.

PRANUI VINDAŠIUI

mirus, žmonai MARTAI, dukroms IRENAI, LORETAI ir NERINGAI su šeimomis bei kitiems artimiesiems reikiame gilia užjaučiant.

Ona Kunstmanienė
Aleksas Kunstmanas su šeima
Ričardas Kunstmanas su šeima

Vytauto Didžiojo universiteto studentai išleido savo kūrybos rinkinį „Nežinoma žemė“. Sutiktuvas vyko viename iš Kauno „rūšių“, kur studentai sukūrė mistišką valandą – su žvakutėmis ir „užkerėtais balsais“. Čia momentas iš naujojo rinkinio sutiktuvių 1996 m. gegužės mėn.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje“, liepos 10 d., trečiadienį, 2 val. popiet, visi kviečiami į muzikos popietę, kurioje Kosto Ramanausko orkestras linksmin susirinkusius romantiškais dainomis ir muzika. Bus bendri pietūs, pabendraavimas ir linksma nuotaika. Visi kviečiami, visi laukiami. Atvykite!

Nejaugi išleisime neatsisveikinę? Šį vakarą, liepos 9 d., 7 val., Jaunimo centro didžiojo salėje atvykite dar kartą pasigėrėti svečiais šokėjais, pas mus atkeliavusius iš tolimų šalių: iš Lietuvos, Brazilijos, Argentinos, Pietų Amerikos lietuvių tautinių šokių grupės (ju yra net trys) ir Panevėžio „Grandinėle“ atliks įvairią programą, o mūsų jaunimas iš Pietų Amerikos pademonstruos ir būdingus tenyksių šokius. Būtų nemaža skriauda ir svečiams, ir mums patiems, jeigu salė šį vakarą nebūtų pripildyta.

Praėjusios savaitės trečiadienio vakare (liepos 3 d.) Jaunimo centro salėje dar kartą turėjome progos įsitikinti, kad mūsų pamėgtasis „Antras kaimas“ gyvuoja ir tebegali pagauti žiūrovą savo taikliu, greitu, kiek šaižiu humoru. „Antras kaimas“ tebesivadovauja ir septyniuosiu posakiu: „Juokingi esame ne mes; juokingas yra gyvenimas“. Spektaklyje dalyvavo: Aidai Palubinskas, Eugenijus Butenas, Karolis Žukauskas, Alida Vitaitė, Vida Gilvydienė, Jonas Variakojis ir Tauras Bublys.

Šį sekmadienį, liepos 14 d., Šv. Kazimiero kongregacijos seserys visus kviečia į vasaros šventę, kuri vyks vienuolyno motiniškojo namo kieme. Žadama skanaus maisto, geros muzikos, pramogų ir gausių laimėjimų. Pelnas skiriamas paliegių ir vyresnio amžiaus seselių globai.

Niekas negalėtų skustis, kad Lithuanian Mercy Lift metiniai lėšų telkimo pokyliai yra standartiniai. Rengėjai visomet suranda patrauklią vietą, kad svečiams būtų ir įdomu, ir smagu. Šiemetinis pokylis ruošiamas garsiajame Čikagos Meno institute (Michigan Ave., miesto centre) rugsėjo 7 d., seštdienį. Pokylis ruošia rūpinasi specialus komitetas, kurio dvi narės – Asta Razmieni (kairėje) ir Maryte Nemickiene – visiems šypsosi iš šios nuotraukos.

A.a. Aleksas Baltutis po sunkios ligos mirė Los Angeles, CA. o bus laidojamas Melbourne, Australijoje. Liko žmona Danutė ir daug giminių Amerikoje, Australijoje ir Lietuvoje. I laidojimo skrenda žmona Danutė ir jos sesuo Laima Vaičiūnienė.

x TRANSPAK praneša: „Alytuje „Geležinio vilko“ kariai susprogdino 82 mm kalibro vokišką miną. Pernai Alytaus miesto gatvėse statybvietėse kariai išminavo arba susprogdino 10 įvairių, nuo Antrojo pasaulinio karo užsilikusių, senų sprogmenų“. **Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą.** Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.** (sk)

x NATO praplėtimo reikalui ALTA ragina visus lietuvius, latvius ir estus tuoj pat, šią savaitę, skambinti savo senatoriams ir kongreso atstovams, kad svarstant rezoliucijas HR-3564 ir S-1830, Pabaltijo valstybės į NATO būtų priimtos dabar. „**SUPPORT NATO now for the Baltic States**“. Skambinkite į Washington, DC, šiuo telefonu: 1-202-224-3121 ir prašykite, kad sujungtų su Jūsų atstovu.

Amerikos Lietuvių taryba (sk)

ARAS ROOFING

Arvydas Kiela
Dengiamie ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708 257 0746
Skambinti po 6 v v

X TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS IŠVAKARĖS

Šokių repetitijos

Rosemont Horizon vėsinamos patalpos klegėjo jaunučiais, jaunais ir vyresniųjų balsais, skambėjo puiki lietuviškų tautinių šokių muzika, kurią tvarkė Jonas Beržanskas, vaikštinėjo ir viskuo rūpinosi organizacinio komiteto pirm. Jūratė Budrienė ir nariai. Buvo ten ir JAV LB Krašto v-bos pirm. Regina Narušienė, Kultūros t-bos pirm. Alė Keželiene, Socialinių reikalų t-bos pirm. Birutė Jasaitienė ir Gražina Liautaud, lėšų telkimo k-to kopirmininkės, ir daug kitų, šventę besirūpinančių, žmonių. Skambėjo per garsiakalbį šventės meno vadovės Violetos Smieliauskaitės-Fabianovich nurodymai šokėjams. Tuojau salę pripildė šokių grupės, pasipuopusios įgytais, šiai šokių šventei skirtais, įvairiaspalviais marškinėliais su labai išradingais šūkiiais ar vaizdais. Šoko-repetavo ir visai maži vaikučiai, irgi uniformuoti marškinėliais. Jie buvo drausmingi ir gražiai vykdė visus nurodymus. Kojas mikiavo ir veteranai, kurie nusipelnė visų mūsų ypatingos pagarbos ir mūsų ypatingos pagarbos ir padėkos, kad sugeba savo širdyse (ir kojos!) išlaikyti meilę lietuviškam tautiškam šokiui ir tiems mūsų šokių atlidams – šokių šventėms! Na o tie, kurie buvo nei per maži, nei jau pasizymėję veteranai, o jų buvo dauguma, irgi sudarinėjo įvairias šokių figūras, vis sukosi rateliai ar poromis, savo pasišventusių ir kantrių vadovų ir mokytojų budrios akies sekami. Buvo gražūs stebėti ir taip gera širdyje, kad tiek daug šokių susirinko (2060), ne tik iš JAV, Kanados, bet ir Lietuvos, Argentinos bei Brazilijos. Šiandien ir čia jie buvo viena didžiulė lietuviška šeima!

Salės pakraščiuose stovėjo ar sėdėjo tėvai, draugai bei rėmėjai ir grožėjosi šių pasišventusių margaspalvę minia; laukė pertraukų, kad šokėjus galėtų gauti visaišias gerisais.

Šokėjai repetavo su pertraukėlėmis ir pertraukomis nuo 9 val. ryto iki beveik 6:30 val. vakaro.

Kai šokėjai susirikiavo generalinei repetacijai – įeiti į salę ir bendrai atlikti visą rytojaus dienos programą, jiems teko ilgokai palūkti, kol buvo išspręstos pasitaikiusios techniškos kliūtys, bet apie 3:30 v. p.p. pasigirdo 10-tis varpo dūžiu, o aiškus ir malonus akt. Audrės Budrytės balsas pradėjo nuosekliai skaityti visą programos eigą. Tada jau šokių grupės žygiavo į salę, grupavosi apie savo vėliavas bei šūkius ir praktiko „bangas“.

Po to visi jie dar ilgai ir rūpestingai praktikavo šokių įėjimus, išėjimus ir visus 24 rytojaus taut. šokių šventės programos šokius, nes rytoj, bus pati svarbiausia diena, kuriai tiek ilgai buvo ruošasi, kurios taip labai buvo laukta!

„**Ainiai**“ taip vadinasi Kauno miesto muzikos ansamblis, įsteigtas 1991 metais ir jau spėjus apkeliauti daugelį Europos kraštų. Netrukus šis vienetas pirmą kartą pajudės į Ameriką ir liepos 16 d. pasieks Čikagą. Liepos 21 d. yra numatyti du ansamblio spektakliai: 12 val. (po Mišių) Pasaulio lietuvių centre, Lemonte ir 4 val. p.p. Jaunimo centre Čikagoje. Šis įdomus ansamblis (11 asmenų) yra numatytas duoti koncertų ir pasirodymų ir kitose vietovėse JAV bei Kanadoje. Ansambliui vadovauja pasižymėjęs Kauno aktorius Petras Venslovas.

• 1825 m. spalio 25 d. atidarytas pirmasis, Amerikoje žmonių iškastas, Erie kanalas. (sk)

Mugė ir meno paroda

Ji buvo atidaryta liepos 4 d. Hyatt Regency O'Hare viešbutyje, Rosemont, ir tęsėsi iki liepos 6 d. vėlaus vakaro. Ją rūpinosi A. ir L. Ramanauskai.

Ši mugė buvo Tautinių šokių šventės naujenybė ir puiki Organizacinio komiteto mintis! Mugė buvo gerai vėsinamame žemutinėje viešbučio patalpose, kaip tik skirtos panašioms tikslams. Čia ir rikiavosi eilė stalų su ant jų išdėstytomis knygomis, keramika, audiniais, gintaro dirbiniais, liet. taut. lėlemis, liet. medžio drožiniais bei įvairiais paveikslais.

Čia buvo ir „Galerijos“ stalas, kurios direktorius A. Kežys maloniai aiškino apie „Galeriją“ ir išdėstytas knygas: meno monografijas, fotografijų knygas, meno atvirutes. Greta jo buvo A. Pakarklio keramika. Tai labai originali ir linksma keramika. Autorius sakėsi mėgstas vaizduoti kasdieninį gyvenimą iš linksmesnės pusės. Čia matėsi lėkščių su šokėjais, romantiškoms menesienoms, čia stovėjo angeliukų būreliai, o taip pat ir įvairių gyvuliukų, kurie, rodos, žvelgia į žiūrovą, lyg žaisti norėdami. Man ypač patiko ožka, tokia tikrai užsišpyrėlė, lyg iš Česlovo Grincevičiaus raštų paimta!

Gaila ir Juozas Liubinskai turėjo gausų rinkinį įvairių audinių, juostų, takelių ir gintarų. Buvo net ir taut. kostiumai mažoms mergaitėms.

Šalia ju – „Draugo“ stalas su daugybe įvairių knygų, tautodailės ir ką tik gimusių pirmųjų angliškųjų „Draugo“ numerių, kuris darė gerą įspūdį. Reikia tikėtis, kad tie, kurie yra lietuvių kilmės, bet jau sunkiai bekalba lietuviškai, pasinaudos šia pasiūla ir užsisakys kas šeštadienį pasirodanti angliška „Draugo“ numerį. Net teko išgirsti, kaip viena jauna moteris sakė nudžiugusi savo amerikietiški vyrai: „Tu dabar irgi turėsi „Draugą“ ir galėsi jį skaityti!“

O JAV LB švietimo t-bos stalas lūžo nuo, labai gerų knygų jaunimui ir vaikams. Reikia tikėtis, kad svečiai, atvykę iš toliau į Taut. šokių šventę, pasinaudojo proga tų knygų įsigyti.

Roma Karsokienė buvo išdėčiusi lėles, juostas, gintarus. Aldona Simanavičienė ir Laima Simanavičiūtė turėjo šalia medžio drožinių, ypač gražių gintaro ir sidabro papuošalų. Milda Kvedaras rodė gražių spalvų juostas ir papuošalus. Jūrų skautai ir skautės buvo išstatę įvairių darbėlių. Toliau matėsi Aurelijos Krasauskienės grafiškos darbai. O Aldona Kaminskienė rodė jos rankų darbo puikius papuošalus. Ten buvo ir K. Avizienius bei L. Narbutis stalas su gintaro papuošalais. Irena Vainonienė turėjo gražių lėkščių su šokių motyvais. Raimundas Gauba buvo išstatęs savo tėvo, Povilo Gaubos, šauliečio liaudies meistro, darbus. E. Sakalauskas iš Maryland buvo atvežęs kalėdinių lietuviškų medinių papuošalų, kryželių ir kt. dirbinių. Čia buvo dar ir Rasos ir Juozo Saldaičių meniškios keramikos, Danguolės Variakojis auskarų ir karolių, Algimanto ir Katherine Grintalių modernių ir labai įdomių gintaro papuošalų, taikomų jaunimui. Jų specialybė yra baltų gintaro dirbinių. Buvo ir „Marie's Lithuanian Jewelry Imports“ ir dar kitų, kurių jau nebesuspėjau pasizymėti.

Tautinių šokių mokytojų pagerbimas

Taut. šokių mokytojų pagerbimo vakarienė buvo 8 val. vak. vienoje iš Hyatt viešbučio salių,

X tautinių šokių šventės fragmentas, įamžintas Jono Kuprio nuotraukoje.

kuri buvo ypač gerai vėsinama, lyg nujauciant, kad čia susirinks nuvargę ir sušilę mokytojai, neseniai grįžę iš repetitijų.

Po vakarienes Nijolė Pupienė, šio vakaro šeimininkė, pasveikino susirinkusius mokytojus bei svečius ir pakvietė organizacinio komiteto pirm. Jūratę Budrienę tarti žodį.

J. Budrienė JAV ir Kanados LB bei organizacinio komiteto vardu pasveikino susirinkusius ir dėkojo šventės organizacinio komiteto nariams, su kuriais taip darniai dirbo ir paprašė juos atsisototi. J. Budrienė pabrėžė, kad mus visus jungia vienas pagrindinis tikslas – tautinis šokis, jo meilė ir perveimas iš kartos į kartą. Ji sakė, kad vadovai ir mokytojai yra kantrūs ir neišsėmiamų jėgų. Ji dėkojo jiems už jų kantrybę ir idėjų darbą, ruošiantis šiai šventei.

Toliau N. Pupienė kvietė mokytojus alfabetine tvarka, o J. Budrienė ieteikė kiekvienam jų žymenį – gražią plakatę.

Po to Panevėžio „Grandinėle“ vadovė Zita Rimkuvienė, tarė trumpą, nuosirdų žodį ir ieteikė organizacinio komiteto pirmininkei J. Budrienėi iš Lietuvos atvežtų dovanų. Z. Rimkuvienė išreiškė nuostabą ir džiaugsmą, kad čia susirinko tiek daug jaunimo. Net neįsivaizdavo, kad čia yra tiek daug jaunimo, tiek daug ansamblių. Baigdama ji pabrėžė, kad „šokis jungia ir turi jungti mus visus!“

N. Pupienė kvietė visus sėsti į paruoštus autobusus ir važiuoti į Navy Pier, Čikagoje, į susipažinimo vakarą.

ŠIMTAMETĖ LIETUVĖ

Šiandien, liepos 9 d., Čikagoje gyvenanti Konstancija Zakarauskienė (Gervaitė) švenčia savo 100-tąjį gimtadienį. Ta proga ji gavo sveikinimą iš JAV prez. Bill Clinton ir Hillary Rodham Clinton, ta proga ir mes jungiamės į sveikinimus, linkėdami jai sveikatos, Dievo palaimos ir globos.

Konstancija Zakarauskienė gimė 1896 m. liepos 9 d. Pamotė kaime, Pakuonio apskrityje. Į JAV atvyko 1914 m. sausio mėn. gyveno Cicero, IL, ir priklausė Šv. Antano parapijai, į kurios veiklą buvo aktyviai įsijungusi net 65 metus. Kol senatvė neaptemdė akių, buvo nuolatinė „Draugo“ skaitytoja.

Dabar suaktyvininkė Zakarauskienė gyvena Marquette Parko apylinkėje, prižiūrima savo sūnaus, buvusio Šv. M. Marijos Gimimo parapijos klebono kun. Antano Zakarausko, kuris nuolat talkininkauja parapijai ir džiugina besimeldžiančius ypač savo turiniais pamokslais.

Savo 100-tąjį gimtadienį Konstancija Zakarauskienė švenčia su draugėmis bei pažįstamais. Visi jai linki gausios Dievo palaimos!

Susipažinimo vakaras

Juo rūpinosi Jonas Činkus. Jis buvo Navy Pier salėje.

Gražus buvo tas suremontuotas, išgrąžintas, išpuoštas Navy Pier, kur ne vieno šokėjo tėvas ar mama savo studijas pradėjo (ten anksčiau buvo Illinois untas). Salė didžiulė su stikliniu kupolu, kuriame, modernios technikos pagalba judėjo – skraidė šviesų žvaigždutės. Grojo „Žibūrys“ ir „Žaibas“ modernia, bet ausiai malonia muzika. Sukosi šokėjai, šneku-

čiavosi, vaikštinėjo ar sėdėjo erdvioje, vėsioje salėje pora tūkstančių žmonių, atnaujino pažintis, ar naujai susipažino. Nuotaika buvo pakili. Visi buvo linksmi, nors jaunimas gavinosi tik sultimis, limonadu ir pan. gėrimais. Nors matėsi daug ir įvairaus amžiaus svečių, bet visi, rodos, buvo labai patenkinti šia pasirinkta vieta, nes buvo erdvi, vėsi ir graži. Vakaro metu laimingųjų bilietų traukimui vadovavo Birutė Jasaitienė ir Alė Keželiene.

Aldona Šmulkštienė

MOKYTIS – Į ČIKAGĄ

Keturiolika Lietuvos vertybių popierių (VP) rinkos institucijų darbuotojų 1996 m. birželio 16-25 d. Čikagoje mokė Čikagos VP biržos, Čikagos ateities sandorių (futures) ir opcionų biržos darbuotojai. Lietuvoje Nacionalinė VP birža (NVPB) pradėjo veikti 1993 m. rugsėjo 14 d. Ją kartu su Lietuvos specialistais įkūrė Prancūzijos biržos (Paris Bourse) ir Centrinio depozitoriumo (SICOVAM) darbuotojai, idieję Paryžiuje veikiančią neįkintančios kainos nustatymo metodą. Šiuo metu NVPB prekiaujama 392 įvairių Lietuvos akcinių bendrovių akcijomis ir Vyriausybės obligacijomis. Po 333 prekybos sesijos rinkos kapitalizacija buvo 2.559,5 mln. litų (1USD=4Lt). Biržoje registruotos 57 finansų maklerio įmonės, kurios vykdo savo klientų pavedimus pirkti ir parduoti VP. Nuo 1995 m. lapkričio mėn. pradėtas įgyvendinti Lietuvos kapitalo rinkos plėtros projektas, kurį finansuoja JAV vyriausybė per USAID (JAV tarptautinio vystymo agentūra), vadovaujama Aldo Kriauciūno. Konsultantai iš JAV analizuoja VP rinkos darbą, teikia pasiūlymus, kaip jį tobulinti ir konsultuoja. Šio projekto dalis buvo ir kelionė į Čikagą, kurios metu maklerius, NVPB, Vertybių popierių komisijos, Cent-

rinio depozitoriumo darbuotojus ir ekonominio laikraščio „Verslo žinios“ korespondentą Čikagos biržų specialistai supažindino su JAV VP, ateities sandorių, opcionų, prekių rinkomis, prekybos sistema, fundamentaliaja ir technine analize, investicijų portfelio valdymu, prekybos programine įranga ir kt. Gedrius Bacevičius, NVPB prekybos organizavimo ir atskaitymų skyriaus viršininkas, teigė, kad patirtis, įgyta Čikagos biržose, bus reikalinga, tobulinant Lietuvoje egzistuojančią prekybos VP tvarką. O Petras Šlekys, finansų maklerio įmonės „Alternat invest“ direktorius, jau perkantis akcijas Nasdaq, džiaugėsi užmezgęs tiesiogius kontaktus su JAV VP rinkos specialistais.

Šiu mokymų dalyviai gyveno Čikagos lietuvių šeimose. Mus priėmė: Bronė ir Kazys Markus, Danguolė ir Pijus Bielskai, Rimas ir Pranutė Domanskiai, Vytenis ir Lidija Rasučiai, Tadas Misiūnas, dr. Meilutė Indreika-Biskis, Vytenis Kirvelaitis, Audris Remeikis, Irena Paronytė, Linas Meilus, Domas ir Rasa Lapka, Roger ir Karen Hendrick, John Taylor, Antanas Grina. Visiems labai dėkojame už rūpestį ir globą.

Audronė Ranonytė

Šimtametė Konstancija Zakarauskienė.